

Servei d'Immersiò i Acolliment Lingüístics
Setembre de 2016

CICLE DE CONFERÈNCIES: EDUCACIÓ PRIMÀRIA (CM i CS)

1. Escriure, per a què?

2. Escriure a raig és escriure?

3. Com és un bon text a 4t, i a 6è?

4. Escriptura i reflexió sobre la llengua. Un camí de doble sentit!

5. Ensenyar a escriure, una responsabilitat compartida

6. Posem-nos d'acord: les línies de centre

<http://www.coventrytelegraph.net/>

Conferència 4

ESCRITURA I REFLEXIÓ SOBRE LA LLENGUA.

Un camí de doble sentit

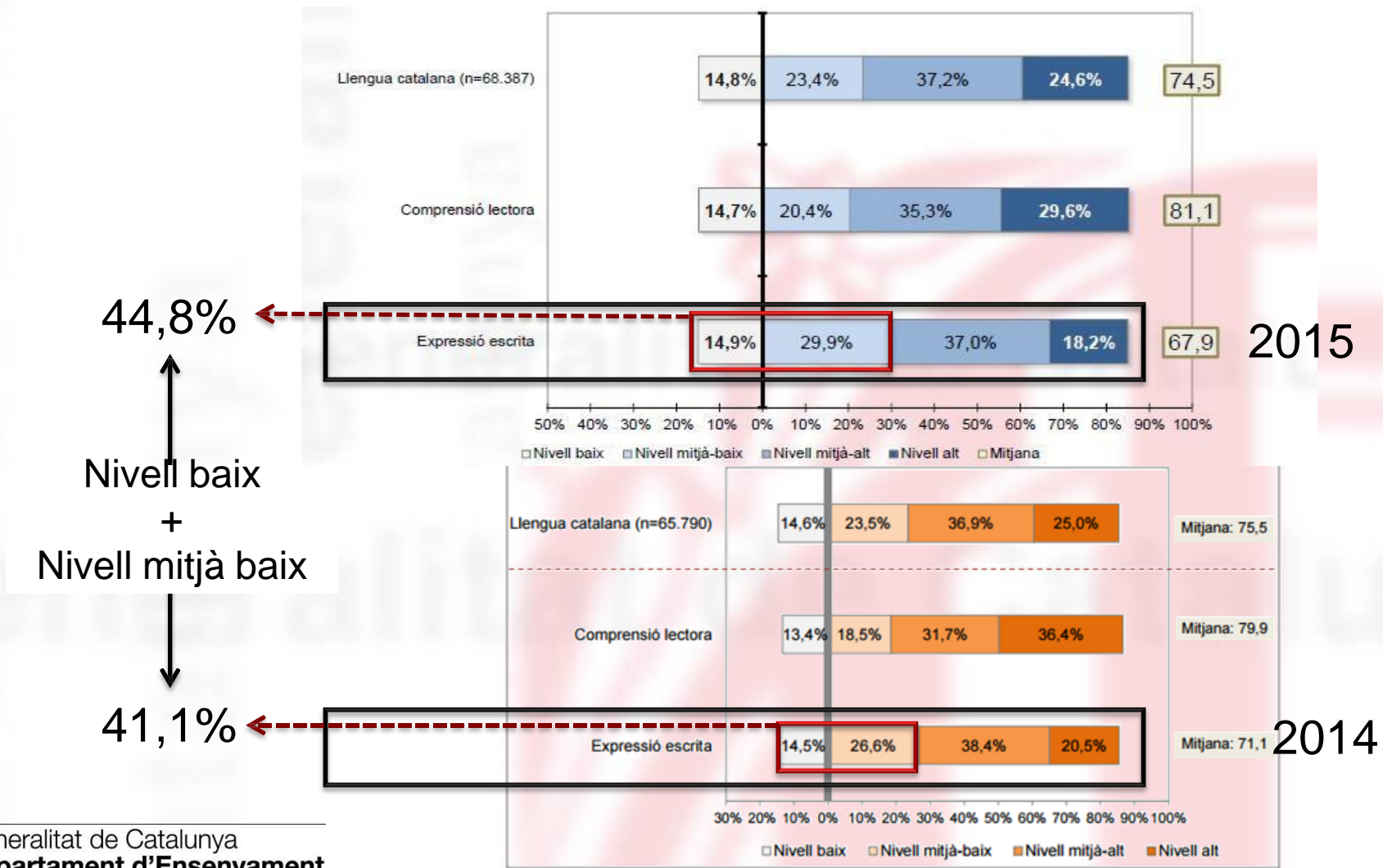
Educació primària: cicle mitjà i superior

Continguts

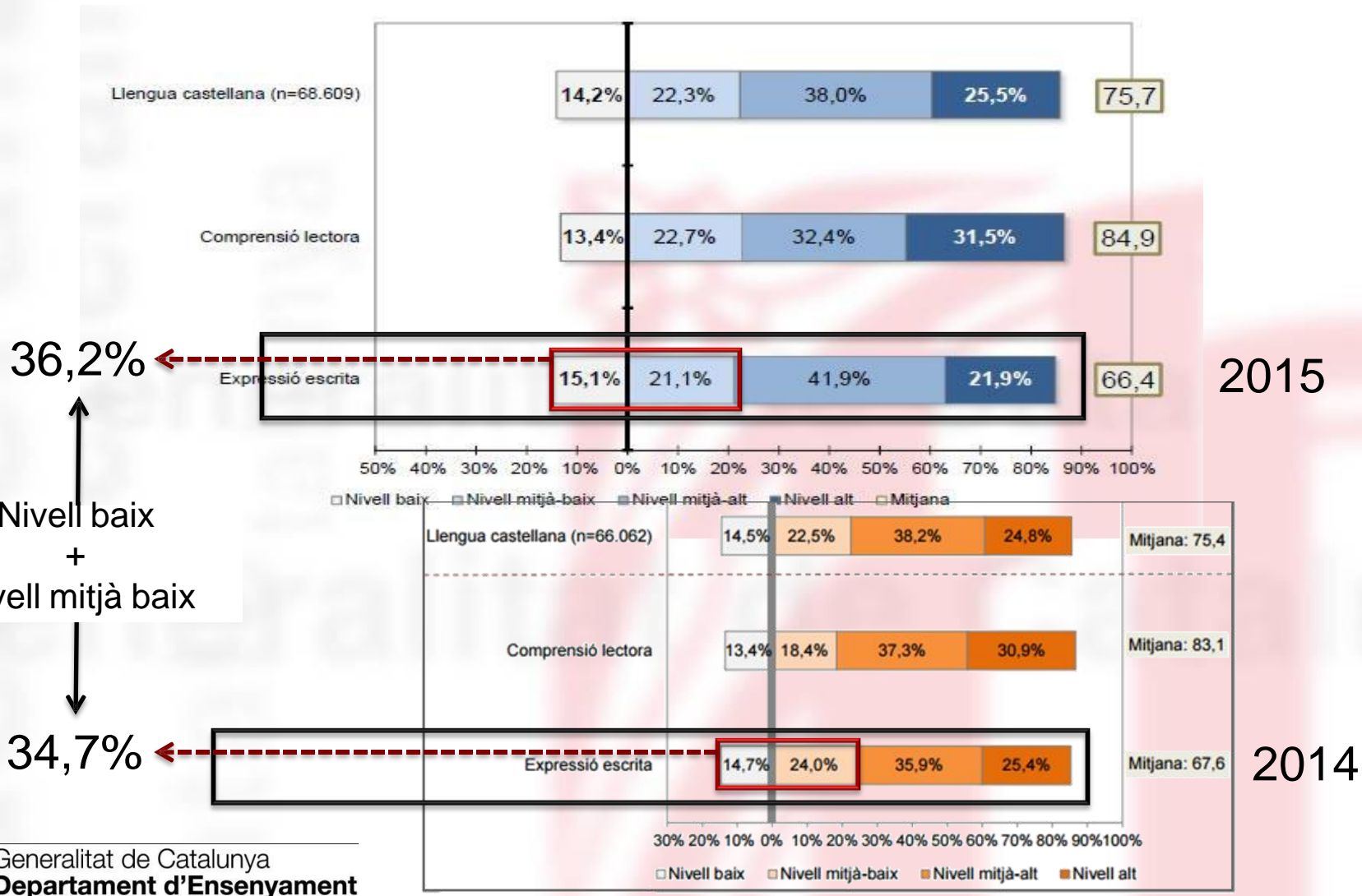
1. Una paradoxa?
2. Tres nivells de reflexió sobre el funcionament de la llengua
3. Un enigma
4. La feina de l'escola
5. Una activitat bàsica: l'activitat metalingüística
6. Activitats per treballar la gramàtica i l'ortografia
7. Activitats per ampliar el repertori lingüístic
8. Per acabar...

El punt més feble en llengua catalana i castellana continua essent l'expressió escrita.

Proves de 6è llengua catalana

Proves de 6è llengua castellana

Dels aspectes que s'avaluen (adequació, coherència, ortografia, lèxic, morfosintaxi i presentació) el que ha obtingut pitjors resultats continua essent l'ortografia.

Alumnes que no superen l'ortografia		
	Català	Castellà
2013	33,2%	27,1%
2014	38,9%	29,9%
2015	44,2%	53,4%

Producció
textual

Treball ortogràfic

“Com escriuen els alumnes?”

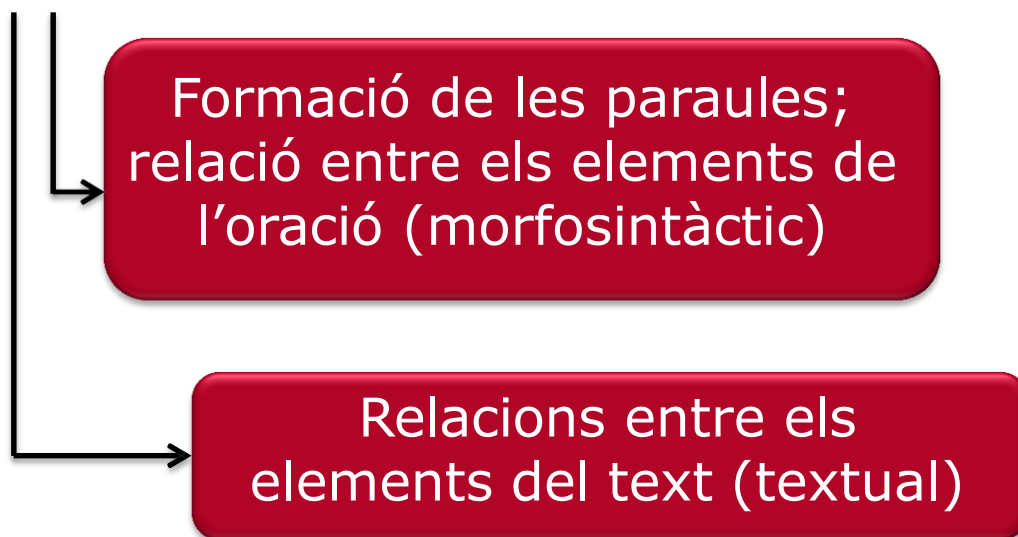
Respostes aportades per mestres de CS

- Fan moltes faltes d'ortografia quan escriuen.
- Sempre utilitzen les mateixes paraules, no tenen prou vocabulari.
- No utilitzen els signes de puntuació.
- Sembla com si no haguéssim treballat res a classe.
- Només accentuen paraules memoritzades, no apliquen les normes tot i haver-les treballat, i potser aprovat i tot.
- Mai es pregunten pel destinatari de l'escrit.
- Repeteixen sempre la “i” i el “després”.
- És com si només sabessin narrar.
- Si han d'escriure notícies, no ho fan de manera objectiva, hi posen opinió personal.
- En resum, no els agrada gens escriure.

Continguts de la sessió

1. Una paradoxa?
2. Tres nivells de reflexió sobre el funcionament de la llengua
3. Un enigma
4. La feina de l'escola
5. Una activitat bàsica: l'activitat metalingüística
6. Activitats per treballar la gramàtica i l'ortografia
7. Activitats per ampliar el repertori lingüístic
8. Per acabar...

Nivells de reflexió sobre el funcionament de la llengua

Suficient?

Hola, papas!

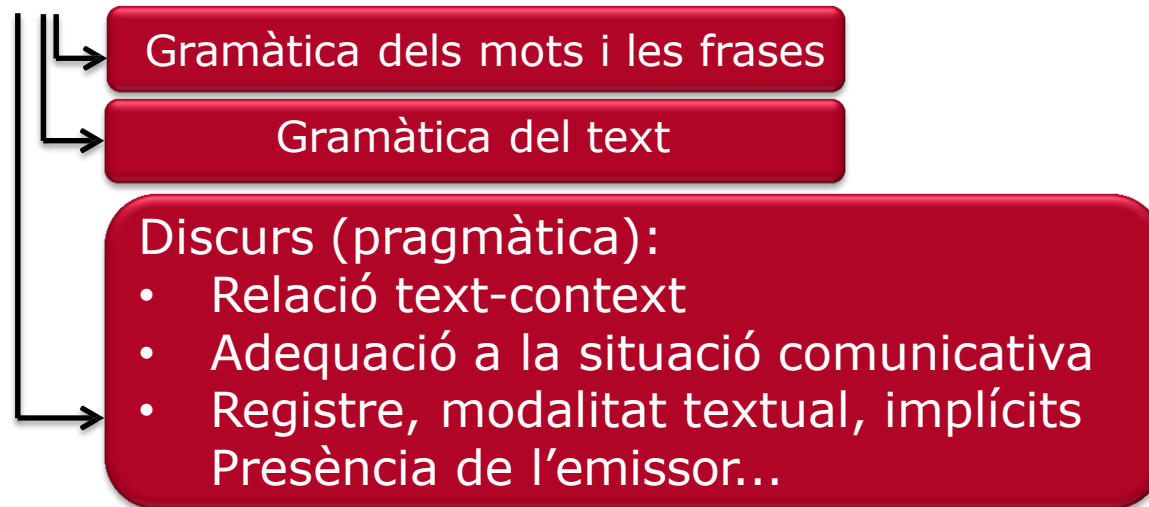
Dimecres vinent farem un teatre i volem que vingueu a veure'ns.

Serà molt "xulo" i us agradarà. Us esperem.

Nens i nenes de tercer!

Cal també una reflexió sobre el context comunicatiu

Nivells de reflexió sobre el funcionament de la llengua

Escola Roger del Bellfort
Benvolgudes famílies,

3r

Dimecres vinent, dia 21, a les vuit del vespre, representarem una obra de teatre al Casal Municipal.

Ens agradaria molt que ens hi acompanyéssiu. Ben segur que us agradarà.

Rojals, 15 de novembre de 2015
Els alumnes de tercer

Competències bàsiques de l'àmbit lingüístic

Llengua catalana i llengua castellana

A FAVOR
DE L'ÈXIT
ESCOLAR

Identificació i desplegament
a l'educació primària

Competència 9: Produir textos de tipologies diverses amb un lèxic i estructura que s'adeqüin al tipus de text, a les intencions i al destinatari

Gradació

9.1. ...estructura interna adequada amb frases simples, ben estructurades i mantenint la concordança; usant connectors freqüents, puntuació que marqui el final de frase, lèxic usual i normes ortogràfiques constants.

9.2. ...correcta estructura de frase... puntuació que l'organitzi en paràgrafs, amb un lèxic específic ...excepcions de paraules més usals.

9.3. molt ben estructurats dirigits a diferents destinataris amb una intenció concreta, emprant una estructura del text amb varietat de connectors i mantenint la concordança, una puntuació que organitzi els elements de la frase, un lèxic precís i les normes ortogràfiques i les excepcions del lèxic específic.

Competències bàsiques de l'àmbit lingüístic

Llengua catalana i llengua castellana

A FAVOR
DE L'ÈXIT
ESCOLAR

Identificació i desplegament
a l'educació primària

Competència 10: Revisar el text per millorar-lo i tenir cura de la seva presentació formal en funció de la situació comunicativa

Gradació

10.1. Revisar amb suport de pautes i elements de consulta alguns aspectes lingüístics del text: ortografia, lèxic i gramàtica, i algun aspecte que faci referència al contingut. Presentar el text amb una forma clara i entenedora.

10.2. Revisar amb suport de pautes i elements de consulta aspectes lingüístics del text: ortografia, lèxic i gramàtica i aspectes discursius (coherència i adequació) amb suport de pautes. Presentar l'escrit amb una forma adequada al tipus de text, a la funcionalitat i al format.

10.3. Revisar de forma completa el text (aspectes lingüístics i discursius) amb autonomia. Presentar el text tenint en compte elements estètics i creatius.

Nivells de reflexió sobre el funcionament de la llengua

Discurs

- Tipus de text
- Temps i espai de l'enunciació
- Adequació lèxica
- Registre
- Nivell de formalitat
- Implícits i sobreentesos
- Adequació al propòsit
- Presentació

Text

- Estructura textual
- Quantitat i pertinença de la informació
- Paràgrafs
- Connectors
- Repeticions (anàfores)
- Puntuació
- ...

Frases i mots

- Estructura de les frases
- Elements de la frase
- Concordances
- Delimitació d'oracions per paràgrafs
- Ortografia natural
- Ortografia arbitrària
- Precisió lèxica
- ...

El concepte de gramàtica s'amplia

DECRET 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels
ensenyaments de l'educació primària.
DOGC Núm. 6900 - 26.6.2015

Continguts de coneixement del funcionament de
la llengua i del seu aprenentatge

Continguts d'escriptura relacionats amb la
gramàtica i l'ortografia

Discurs (pragmàtica)

- Diferències d'ús de la llengua oral i de la llengua escrita en situacions comunicatives reals o simulades.

Text

- Organització i estructura d'un text segons la seva tipologia.
- Elements específics bàsics dels textos digitals i audiovisuals.
- Reflexió lingüística sobre la construcció de paraules, frases i textos.
- Reflexió sobre el procés, l'organització i la planificació del treball, acceptació de l'error. Autocorrecció i autoavaluació de tot el procés.
- Confiança en la pròpia capacitat per aprendre llengua i en les situacions d'aprenentatge compartit.

Oració i paraula

- Normes ortogràfiques treballades a 1r i 2n.
- Normes ortogràfiques constants (que no tenen excepcions).
- Escriptura de mots amb dificultat ortogràfica d'ús habitual.
- Normes bàsiques sobre l'accentuació gràfica: reconeixement de les síl·labes d'un mot, accent greu i agut, paraules agudes, planes i esdrúixoles.
- Reconeixement del valor social de les normes ortogràfiques en la comunicació.
- Mecanismes de derivació, composició, famílies de paraules, sentit figurat...
- Ordre adequat dels mots i concordança (gènere, nombre, persona i temps) en una frase.
- Categories gramaticals: article, nom (classes), pronom, adjectiu, verb (present, passat i futur) i adverbi.
- Sinònims, antònims i paraules polisèmiques: coneixement i ús.
- Signes de puntuació (punt final, punt i seguit, coma, interrogant, admiració, dos punts i guió).
- Relació del significat amb la puntuació i els connectors.
- Reflexió lingüística sobre la construcció de paraules, frases i textos.

Discurs (Pragmàtica)

- Diferències d'ús de la llengua oral i de la llengua escrita en situacions comunicatives reals o simulades segons el tipus de text.

Text

- Elements específics bàsics dels textos digitals i audiovisuals.
- Organització i estructura d'un text segons la seva tipologia (lèxic i organització i estructura del text).
- Revisió dels textos pel que fa a l'estructura i l'organització, la puntuació, el lèxic, i els elements paratextuals a partir d'algun tipus de suport.
- Reflexió sobre el procés, l'organització i la planificació del treball, l'acceptació de l'error. Autocorrecció i autoavaluació de tot el procés.
- Reflexió sobre la construcció de paraules, frases i textos.

Oració i paraula

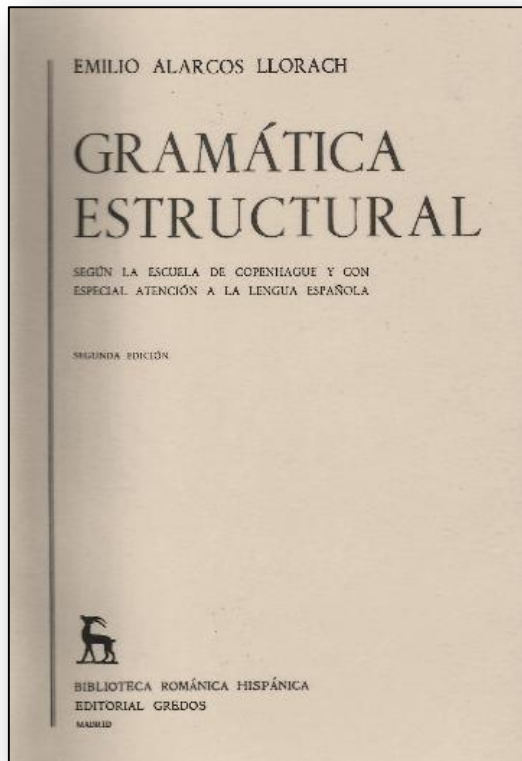
- Normes ortogràfiques treballades en cursos anteriors.
- Normes ortogràfiques constants i introducció de normes d'excepció i excepcions.
- Escripció de mots amb dificultat ortogràfica.
- Normes sobre l'accentuació gràfica.
- Reconeixement del valor social de les normes ortogràfiques en la comunicació.
- Aplicació d'instruments personals per revisar l'ortografia dels textos: regles conegudes, deducció per comparació, bases d'orientació.
- Reflexió sobre la construcció de paraules, frases i textos.
- Funcionament semàntic i morfològic de la llengua: mecanismes de derivació i composició, famílies de paraules, sentit figurat, comparació, metàfora i al·lusió.
- Sinònims, antònims i paraules polisèmiques: coneixement i ús.
- Categories gramaticals: aplicació dels coneixements sobre el funcionament de la llengua (lèxic, morfosintàctic i ortogràfic) en la producció de textos escrits. nom (classes), pronom (funció), verb (temps i persona), apòstrofes i majúscules, la derivació i els prefixos i sufixos, l'ortografia, l'ordre adequat dels mots i concordança (gènere, nombre, persona i temps) en una frase.
- Reconeixement i aplicació dels elements de la llengua en la comunicació: lèxic, morfosintàctic i ortogràfic.
- Aplicació de la complementació a la descripció de persones, objectes, situacions, estats d'ànim, o paisatges.
- Signes de puntuació: punt, coma, guionet, dos punts, tres punts, interrogant, admiració, guió i parentesis.
- Connectors per enllaçar oracions (i, però, perquè, sinó encara que, no obstant...).
- Relació del significat amb la puntuació i els connectors.

CS

Continguts de la sessió

1. Una paradoxa?
2. Tres nivells de reflexió sobre el funcionament de la llengua
3. Un enigma
4. La feina de l'escola
5. Una activitat bàsica: l'activitat metalingüística
6. Activitats per treballar la gramàtica i l'ortografia
7. Activitats per ampliar el repertori lingüístic
8. Per acabar...

Venim d'aquí...

- Classe de llengua = classe de gramàtica.
- Interessen els aspectes formals del sistema lingüístic.
- Prescindeix dels significats.
- Mètode deductiu.
- Activitats principals: descripció de formes i anàlisi d'estructures.

Què diuen els alumnes sobre la gramàtica?

1r. 2n. 3r. ESO

Quan sents la paraula gramàtica què sents, en què penses?

Mostra representativa feta a 100 alumnes de 1r. 2n. 3r. ESO Pregunta: "Quan sents la paraula gramàtica, què sents, en què penses?"
Instituts participants: Montserrat (Barcelona) , El Castell (Esparreguera) i Sentmenat (Sentmenat)

Per a molts alumnes és com un misteri!

Gramàtica

Habilitats comunicatives

No hi veuen la relació

<http://olallareal.blogspot.com.es/>

L'ensenyament gramatical

descontextualitzat:

- No assegura la competència metalingüística.
- Ajuda poc a utilitzar els coneixements gramaticals en contextos diferents d'aquells en què s'han après.

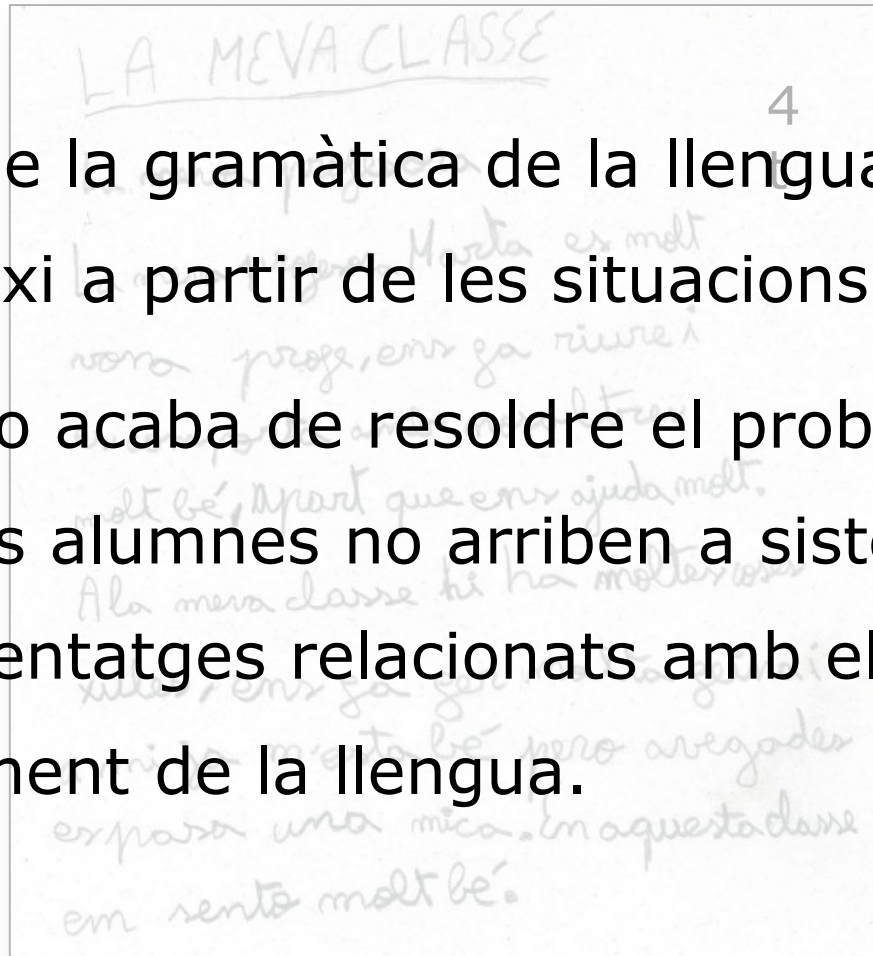

Carme Duran
(UAB/IOC)

El model comunicatiu...

- pretén que la gramàtica de la llengua s'adquireixi a partir de les situacions d'ús
- tampoc no acaba de resoldre el problema,
- perquè els alumnes no arriben a sistematitzar els aprenentatges relacionats amb el funcionament de la llengua.

(Camps i Zayas, 2006).

Si un ensenyament de la llengua centrat en la gramàtica seria ineficaç, també ho és un ensenyament reduït a la producció lliure i espontània.

<http://www.greal.cat/>

Teresa Ribas

Competència comunicativa

<http://www.picattore.com/>

Continguts de la sessió

1. Una paradoxa?
2. Tres nivells de reflexió sobre el funcionament de la llengua
3. Un enigma
4. La feina de l'escola
5. Una activitat bàsica: l'activitat metalingüística
6. Activitats per treballar la gramàtica i l'ortografia
7. Activitats per ampliar el repertori lingüístic
8. Per acabar...

No ha “estudiat” gramàtica

Però usa “una” gramàtica

“Hierro”

5è

A l'illa del “Hierro” (arxipèlag de les Canàries), el dissabte 8 d'octubre, va començar a fer-se una capa verda (sofre) per culpa de tres cons volcànics. Aquesta zona es caracteritza per ser molt muntanyosa i plena de cons volcànics.

Carme Duran
(UAB/IOC)

- Utilitzar una llengua no exigeix haver-la estudiada.
- S'aprèn a partir de:
 - L'automatització de paraules i estructures que s'imiten d'altres parlants.
 - L'ús funcional en diferents contextos.

Usa la gramàtica implícita

```
graph TD; A[Usa la gramàtica implícita] --> B[Intuïtiva]; A --> C[Inconscient]; A --> D[Funcional];
```

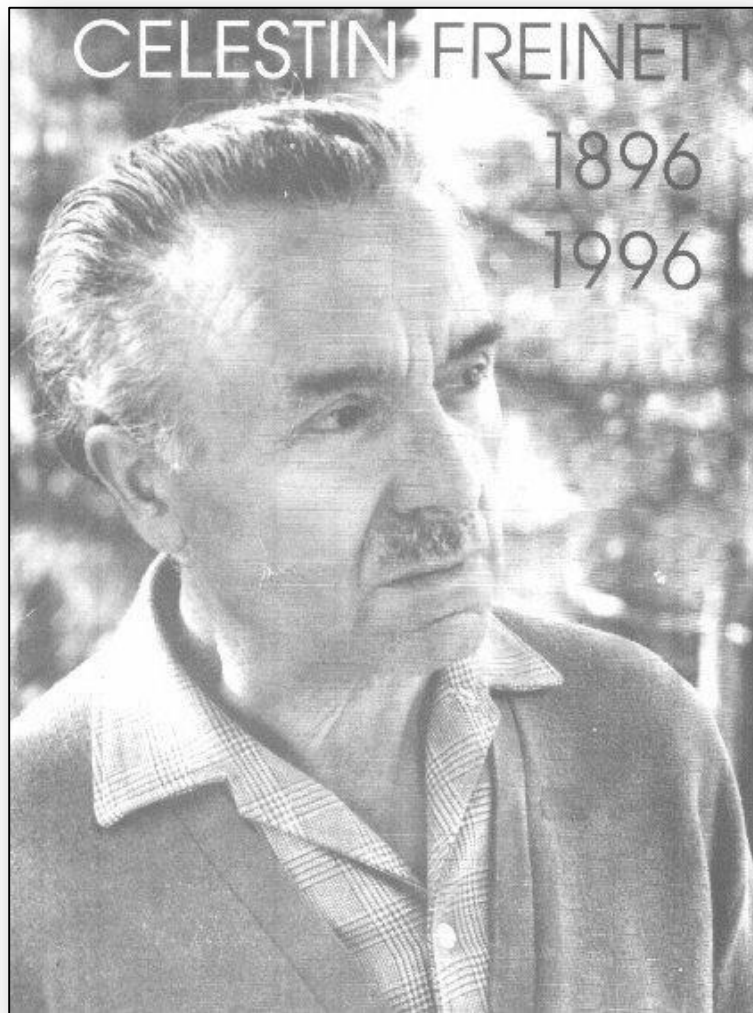
Intuïtiva

Inconscient

Funcional

Molt defensada pels plantejaments comunicatius

Fa temps que se'n debat la utilitat

“La nostra experiència, avui llarga i decisiva, mostra que es pot aprendre a escriure francès perfectament sense conèixer les regles gramaticals. Si això és veritat, l’escola s’ha equivocat de camí al col·locar les regles de la gramàtica a la base de l’estudi escolar de la llengua”.

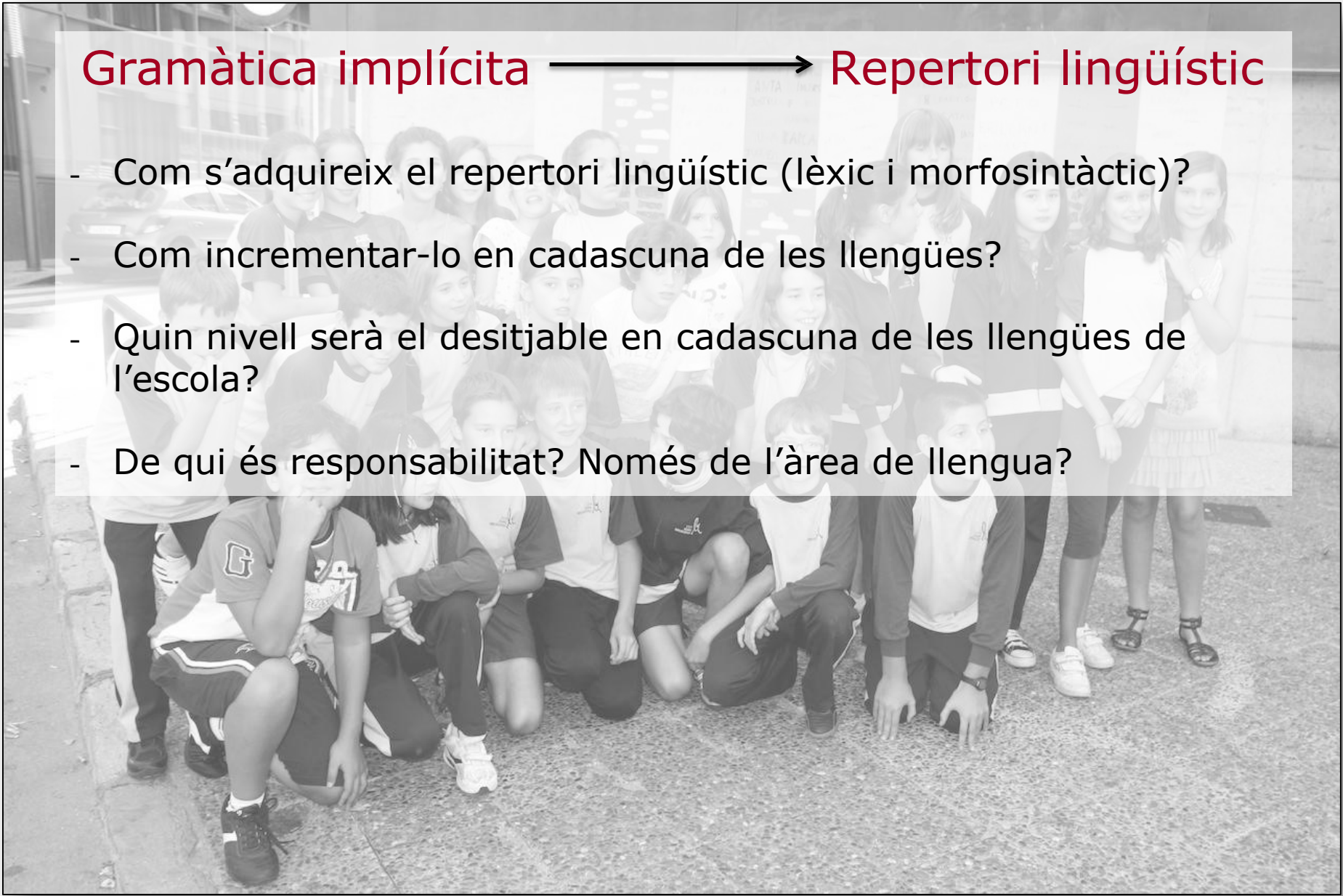
La realitat de les aules:

- Tots els alumnes tenen el mateix nivell de gramàtica implícita?
- El tenen en la llengua de l'escola?
- Quin coneixement de gramàtica implícita tenen en cadascuna de les llengües que es treballen a l'escola?
- Què se n'ha de fer, d'aquest coneixement?

Gramàtica implícita → Repertori lingüístic

- Com s'adquireix el repertori lingüístic (lèxic i morfosintàctic)?
- Com incrementar-lo en cadascuna de les llengües?
- Quin nivell serà el desitjable en cadascuna de les llengües de l'escola?
- De qui és responsabilitat? Només de l'àrea de llengua?

La feina de l'escola serà, per tant...

La gramàtica implícita

Facilitar la descoberta de la llengua com a sistema estructurat a partir del que els alumnes ja saben

La gramàtica explícita

<http://www.grao.com/>

Anna Camps (UAB)

Per continuar progressant també
és necessària...

La gramàtica implícita

La gramàtica explícita

<http://www.grao.com/>

Anna Camps (UAB)

Gramàtica explícita

(Conscient)

- Explicació raonada de les regles que regulen l'ús de la llengua.
- Condicions i regles necessàries per construir frases i textos.
- Regles gramaticals que cal explicar i aprendre a través de la reflexió i de l'estudi.

L'ús competent de la llengua exigeix **CONTROL** (conscient) sobre les produccions pròpies.

Gramàtica explícita

Continguts de coneixement del funcionament de la llengua i del seu aprenentatge

DECRET 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.

DOGC Núm. 6900 - 26.6.2015

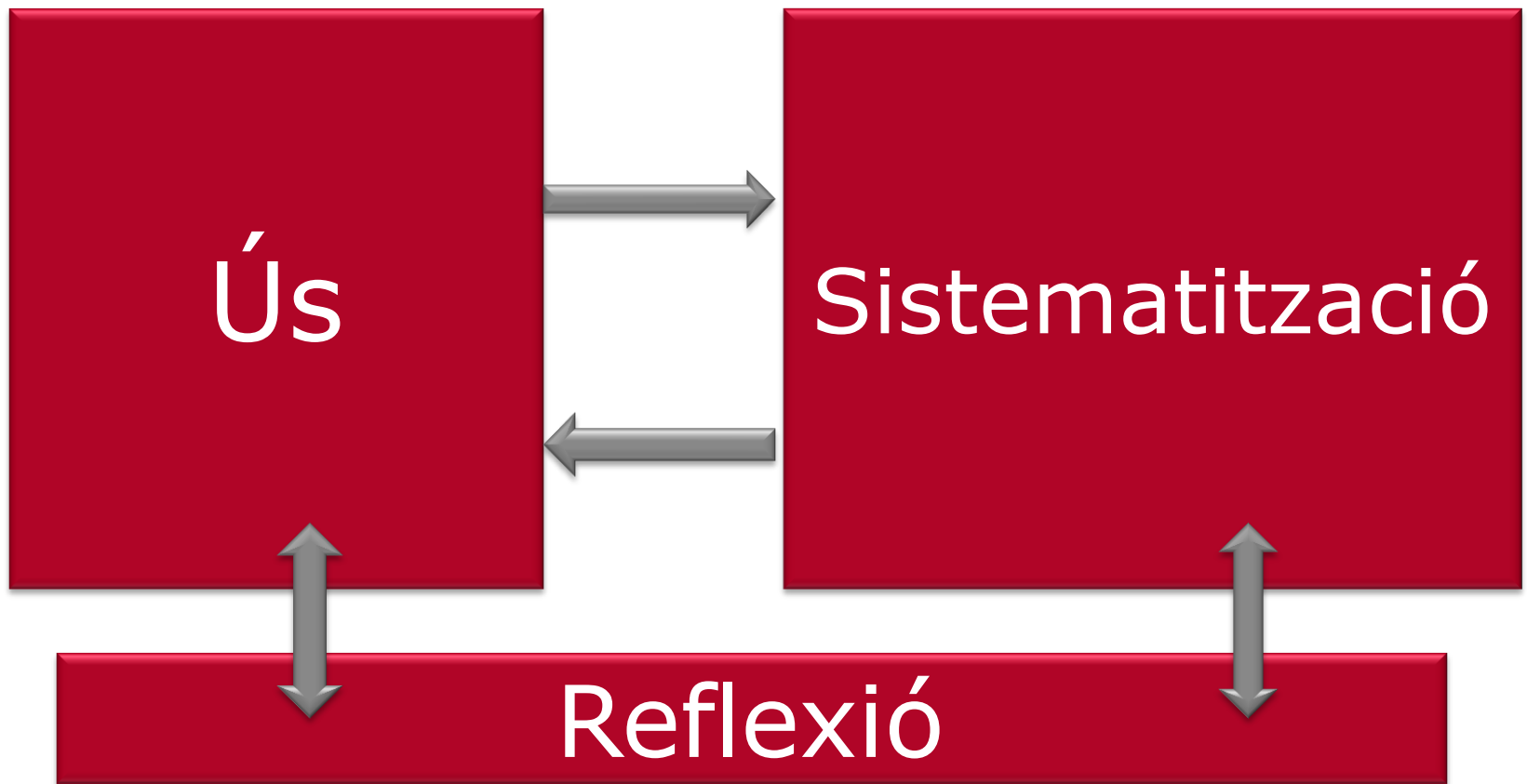

<http://elbosco.deixem.blogspot.com.es>

Per tal que els alumnes construeixin i usin textos, frases i mots correctes, cal ajudar-los a fer el pas de la gramàtica implícita a l'explícita.

COM?

Marc general d'e-a de la gramàtica

Situacions d'ús

Situacions
sistemàtiques i
estructurades

<http://www.smh.com.au/>

Gramàtica implícita → Gramàtica explícita

- Partir del que saben els alumnes.
- Fer emergir les idees prèvies per conèixer:
 - Quines representacions han construït sobre l'objecte del funcionament de la llengua.
 - Quins obstacles no han aconseguit superar.
- Crear situacions en què els alumnes hagin de:
 - Manipular la llengua
 - Elaborar hipòtesis
 - Fer deduccions
 - Contrastar exemples

El nucli del treball de reflexió sobre la llengua

Facilitar la descoberta del funcionament de la llengua mitjançant l'acció damunt dels textos i de les frases amb operacions del tipus:

Observar

Manipular/ Produir

1. Observar
2. Reconèixer
3. Classificar
4. Comparar
5. Exemplificar
6. Diagnosticar
7. Interpretar
8. Completar
9. Manipular
10. Reescriure
11. Integrar
12. Produir enunciats
13. Recompondre textos

<http://www.grao.com/>

Anna Camps (UAB)

Orientacions didàctiques

- Dissenyar activitats que permetin a l'alumne o alumna sistematitzar l'ús d'habilitats implicades en l'aprenentatge de la gramàtica: segmentar, identificar, comparar, substituir o canviar, suprimir o reduir, completar, ampliar, compondre i recompondre.
- Afavorir l'observació mitjançant diferents procediments i habilitats.
- Acompanyar els continguts que es presenten de molts suports visuals.

Continguts de la sessió

1. Una paradoxa?
2. Tres nivells de reflexió sobre el funcionament de la llengua
3. Un enigma
4. La feina de l'escola
5. Una activitat bàsica: l'activitat metalingüística
6. Activitats per treballar la gramàtica i l'ortografia
7. Activitats per ampliar el repertori lingüístic
8. 8. Per acabar...

Competència metalingüística

Capacitat d'emprar la llengua per reflexionar sobre l'ús de la llengua

Quina paraula podria escriure per no repetir "elefant"

<http://i.telegraph.co.uk/>

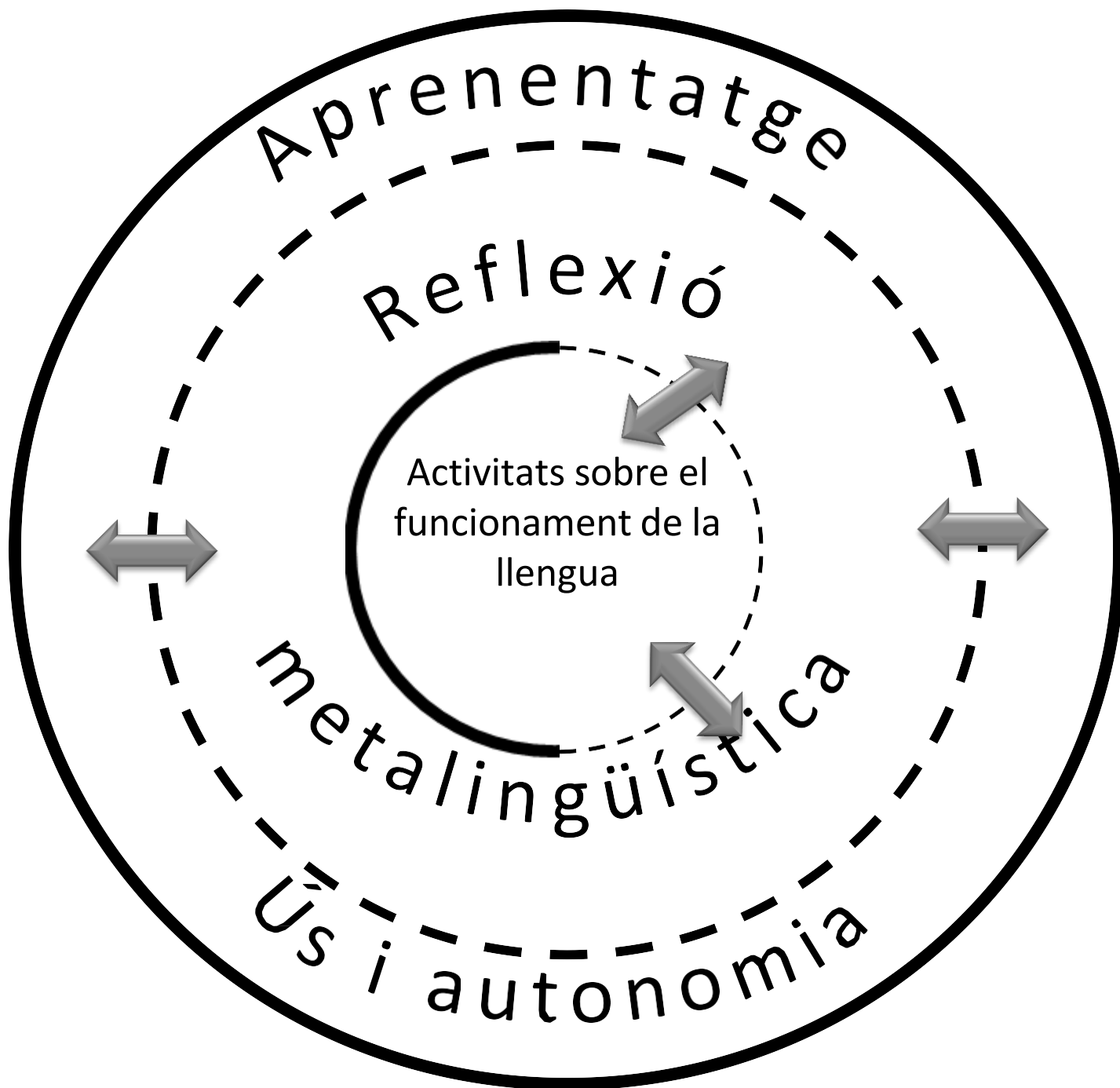

M. Rosa Gil

“Desencadenar la reflexió metalingüística és crucial per ajudar l’alumnat a prendre el llenguatge com a objecte d’observació i d’anàlisi”.

M. Rosa Gil (2011): “Reflexionar sobre la llengua per aprendre a escriure. Un repte difícil però necessari”. *Guix* 371 (pàg.26)

M. Rosa Gil

“Si volem que els alumnes aprenguin coneixements **ortogràfics i gramaticals** i els utilitzin per aprendre a escriure i per millorar els seus textos, ens cal incorporar preguntes que provoquin la reflexió i encetar diàlegs sobre la llengua mentre es realitzen activitats de lectura i escriptura reals i funcionals”.

M. Rosa Gil (2011): “Reflexionar sobre la llengua per aprendre a escriure. Un repte difícil però necessari”. *Guix* 371 (pàg.26)

Anna Camps (UAB)

Activitat metalingüística

Implícita

Explícita

No verbalitzada

Verbalitzada

Amb llenguatge comú

Amb terminologia específica

MIREIA I ANDREA, SISÈ DE PRIMÀRIA

ENTREVISTADORA:	Diríeu que hi ha de diferents classes de paraules?
MIREIA:	Sí, algunes són verbs, també hi ha adjectius, complements del nom, subjectius.
ANDREA:	Subjectius no! Subjectes.
ENTREVISTADORA:	Bé doncs, a veure si sabeu triar una categoria i explicar-me-la.
MIREIA:	Ummm..., els adjectius.
ANDREA:	Sí, els adjectius.
ENTREVISTADORA:	I com definiríeu què és un adjectiu?
MIREIA:	Doncs per definir com és una cosa.
ANDREA:	Sí com, per exemple, «macarrons amb tomàquet».
ENTREVISTADORA:	I quin seria l'adjectiu en aquestes paraules?
MIREIA:	Ummm.
ANDREA:	Ai, «tomàquet», no?
ENTREVISTADORA:	«Tomàquet»? Quina mena de paraula seria «tomàquet»?
MIREIA:	Una paraula de fruita.
ANDREA:	Un nom, és un nom.

MARIA I CARLA, SISÈ DE PRIMÀRIA

La Maria i la Carla, de sisè, han donat el seu escrit per corregit i acabat. L'entrevistadora els pregunta per l'estructura verbal *arrencar a córrer* que la Carla ha escrit sense la preposició. Ella hi ha posat *arrencar córrer*.

- MARIA: Falta una a, casi no sona: «arrencacórrer», «arrencar a córrer».
- CARLA: (La Carla afegeix una a més petita entre les dues paraules.)
- ENTREVISTADORA: Quina mena de paraula és aquesta a?
- MARIA: No és una paraula.
- ENTREVISTADORA: A no? No és una paraula? I tu Carla, creus que és una paraula?
- CARLA: No, només té una lletra i una lletra no és una paraula.
- ENTREVISTADORA: La Carla tampoc. I per què no és una paraula?
- MARIA: És una... preposició. Les preposicions no té paraules.
- ENTREVISTADORA: No té paraules? O bé són paraules que no tenen significat?
- MARIA: És una preposició doncs?
- ENTREVISTADORA: I una preposició, no és una paraula? Una paraula gramatical, sense significat?
- MARIA: Ah, vale! (S'enriola.) Ostres, sí! Me n'acabo d'adonar!

MARIA I CARLA, SISÈ DE PRIMÀRIA

La Maria i la Carla, de sisè, han donat el seu escrit per corregit i acabat. L'entrevistadora els pregunta per l'estructura verbal *arrencar a córrer* que la Carla ha escrit sense la preposició. Ella hi ha posat *arrencar córrer*.

Hi ha reflexió metalingüística

MARIA: «... arrencar a córrer».

CARLA: (La Carla afegeix una a més petita entre les dues paraules.)

ENTREVISTADORA: Quina mena de paraula és aquesta a?

MARIA: No és una paraula.

ENTREVISTADORA: A no? No és una paraula? I tu Carla, creus que és una paraula?

CARLA: No, només té una lletra i una lletra no és una paraula.

ENTREVISTADORA: La Carla tampoc. I per què no és una paraula?

MARIA: És una... preposició. Les preposicions no té paraules.

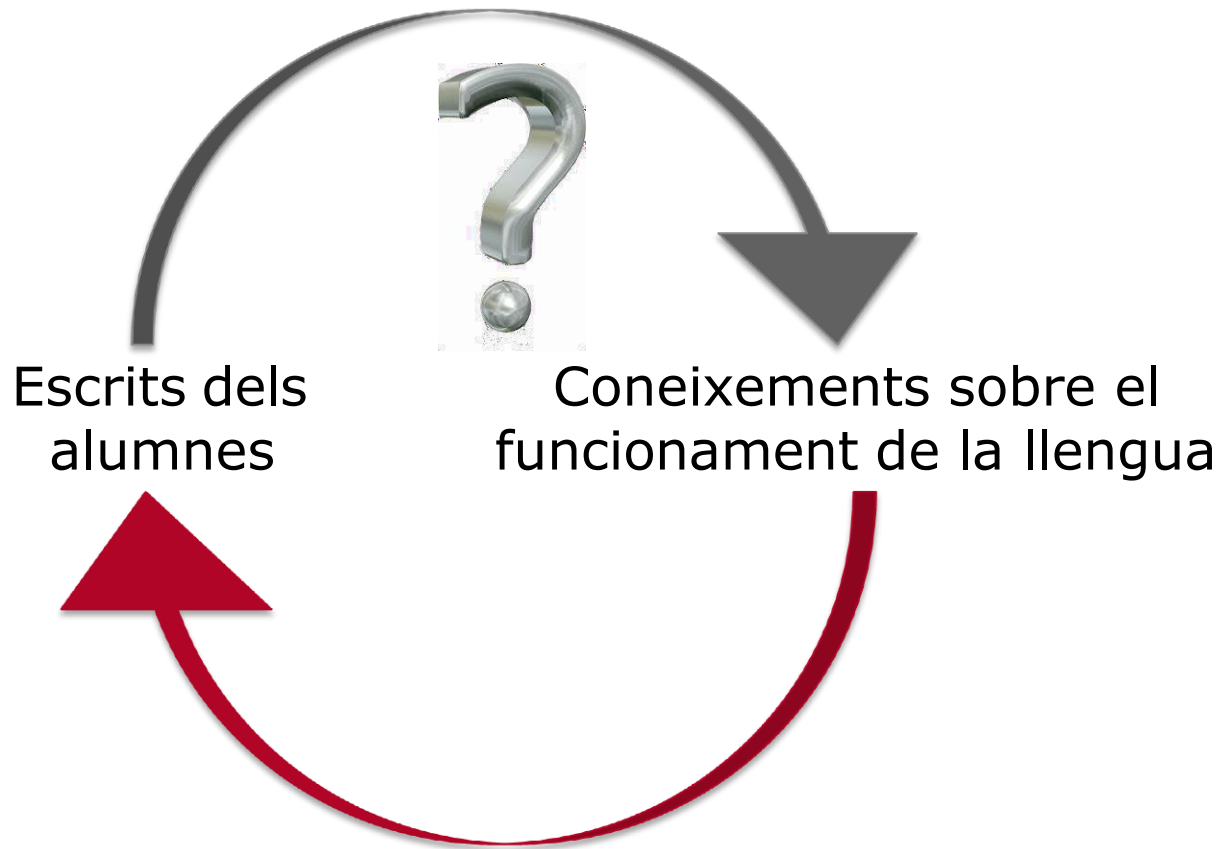
ENTREVISTADORA: No, paraules? O bé són paraules que no tenen significat?

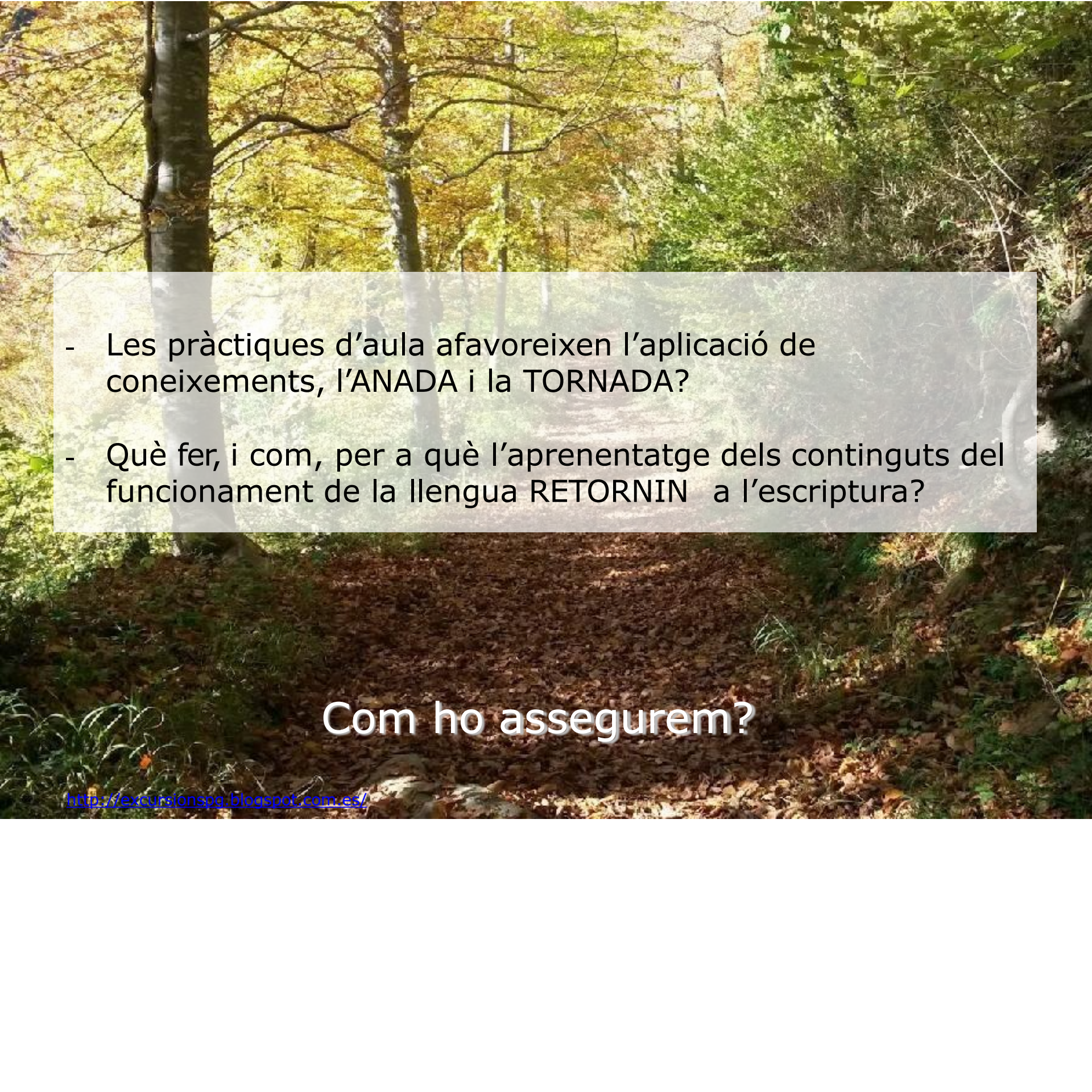
MARIA: És una preposició doncs?

ENTREVISTADORA: I una preposició, no és una paraula? Una paraula gramatical, sense significat?

MARIA: Ah, vale! (S'enriola.) Ostres, sí! Me n'acabo d'adonar!

Ens interessa assegurar...

-
- A photograph of a forest path covered in fallen autumn leaves. The trees have yellow and orange foliage. A semi-transparent white box is overlaid on the image, containing two bullet points.
- Les pràctiques d'aula afavoreixen l'aplicació de coneixements, l'ANADA i la TORNADA?
 - Què fer, i com, per a què l'aprenentatge dels continguts del funcionament de la llengua RETORNIN a l'escriptura?

Com ho assegurem?

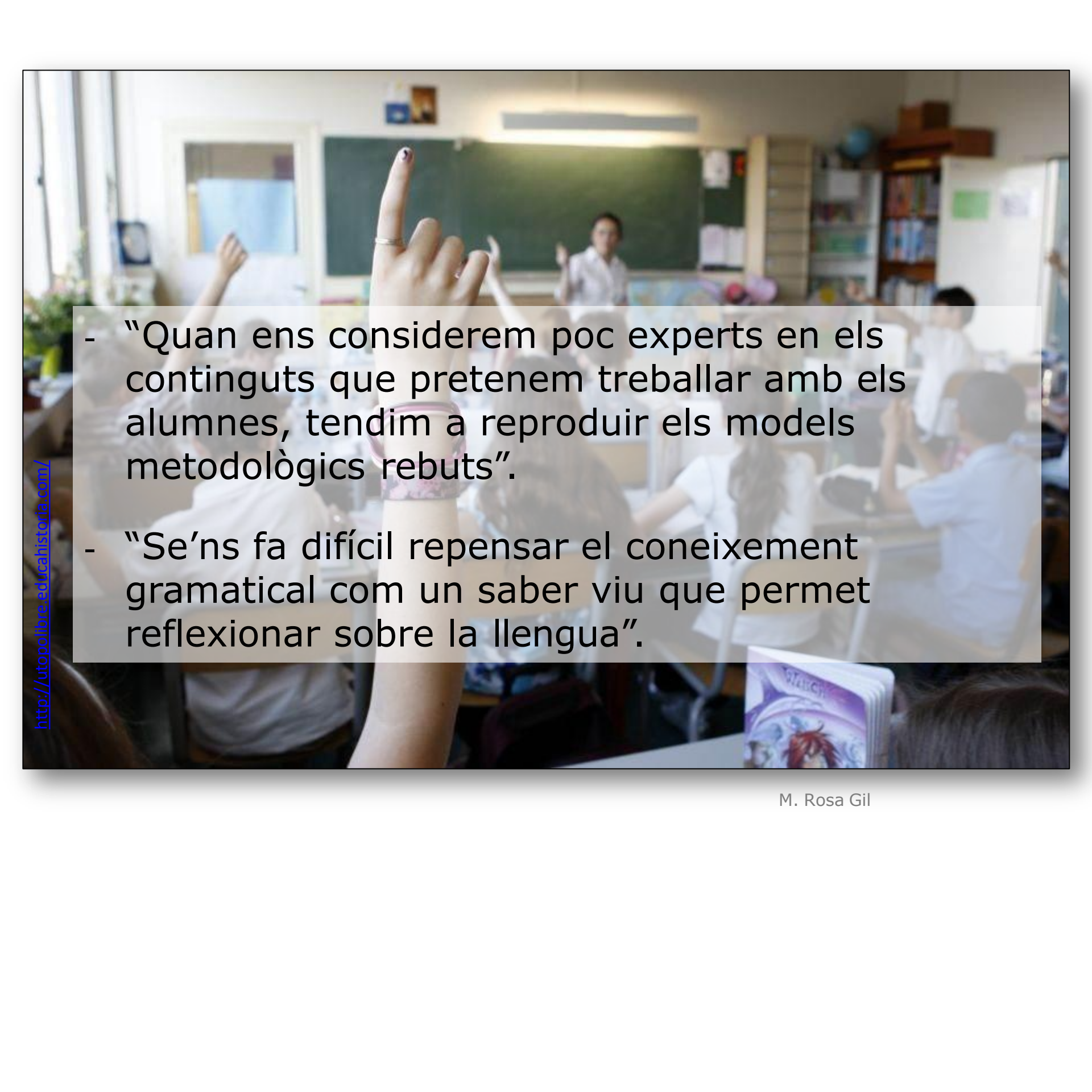
Continguts de la sessió

1. Una paradoxa?
2. Tres nivells de reflexió sobre el funcionament de la llengua
3. Un enigma
4. La feina de l'escola
5. Una activitat bàsica: l'activitat metalingüística
6. Activitats per treballar la gramàtica i l'ortografia
7. Activitats per ampliar el repertori lingüístic
8. Per acabar...

Activitats de treball gramatical i ortogràfic

Reptes que se'ls plantegen

- Millorar l'expressió escrita dels alumnes.
- Incrementar el repertori lingüístic en les diverses llengües.
- Afavorir l'activitat metalingüística.
- Treballar els continguts del currículum.
- Assegurar la circulació en doble sentit: reflexió-aprenentatge.

-
- “Quan ens considerem poc experts en els continguts que pretenem treballar amb els alumnes, tendim a reproduir els models metodològics rebuts”.
 - “Se’ns fa difícil repensar el coneixement gramatical com un saber viu que permet reflexionar sobre la llengua”.

Activitats de gramàtica i ortografia

```
graph TD; A[Activitats de gramàtica i ortografia] --> B[Relacionades amb pràctiques discursives]; A --> C[Sense relació amb pràctiques discursives];
```

Relacionades
amb
pràctiques
discursives

Sense relació
amb
pràctiques
discursives

Relacionades amb pràctiques discursives

Felipe Zayas

“L’activitat metalingüística és un
procés **inherent als processos de
planificació, textualització i revisió
dels textos**”.

L'efectivitat augmentarà en pràctiques col·laboratives

<http://www.grao.com/>

Anna Camps (UAB)

En les situacions de producció escrita o de revisió en col·laboració, l'activitat metalingüística es fa manifesta en el mateix procés interactiu.

Relacionades amb pràctiques discursives

1. En la fase de planificació
2. En la fase de textualització
3. En la fase de revisió

Sense relació amb pràctiques discursives

4. Activitats per treballar la gramàtica
5. Activitats per treballar l'ortografia

Recursos que afavoreixen la reflexió metalingüística

1. Reflexió gramatical en la fase de planificació

<http://xtec.gencat.cat/ca/projectes/plurilinguisme/accions/llengues/catala/immersio/enrolat/>

Activitat: escrivim una recepta per fer encanteris.

CONTEXT: Una bruixa ensenya a fer encanteris a un aprenent.

Què necessitarem per escriure el text?

Donar ordres:

- verbs en imperatiu
- haver de + infinitiu

*omple, pren, esmicola, aixafa,
remena, afegeix, pica, bat, talla...
Primer heu de tirar...*

Lèxic específic

*cues de llangardaix, orelles de
ratolí, ales de mosca...
tros, bocí, pessic, cullerada...
cassó, bol, safata...*

Connectors de procés

*primer, després, a continuació,
seguidament...*

Ús del pronom *hi*

afegiu-hi, poseu-hi...

Subordinades temporals

*Abans de posar... talleu-la...
Quan hagi bullit traieu-lo del foc*

Un altre exemple de reflexió gramatical en la fase de planificació (lèxic i estructura)

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Escola La Baldufa

Camí de la Font, s/n
SANTA CRISTINA DEL CAMÍ

Santa Cristina del Camí, 17 de febrer de 2015

Benvolgudes famílies,
com estava previst, **dimarts vinent**, els alumnes del cicle mitjà aniran al **teatre**. Aniran a la Mostra de Teatre de **Montblanc** a veure l'obra "Riquet, el del plomall" que faran els alumnes de 4t de **l'Escola de Sarral**.

Actuen el dimarts dia **23 de febrer** a les 3 de la tarda. Hi aniran amb autocar i sortiran de l'escola a 2/4 de 3 (han de ser molt puntuals!). Recordeu que han de portar **2€** per pagar el viatge i també cal que portin el **berenar i una cantimplora** amb aigua (no els poseu envasos de vidre).

Si teniu algun dubte, truqueu a l'escola aquesta setmana (972232346).

Cordialment,

La directora

2. Reflexió gramatical en la fase de textualització

En escriptures col·lectives

Repeticions d'idees:

- *Això ja ho hem dit, no cal que ho tornem a dir, oi?*

Temps verbals:

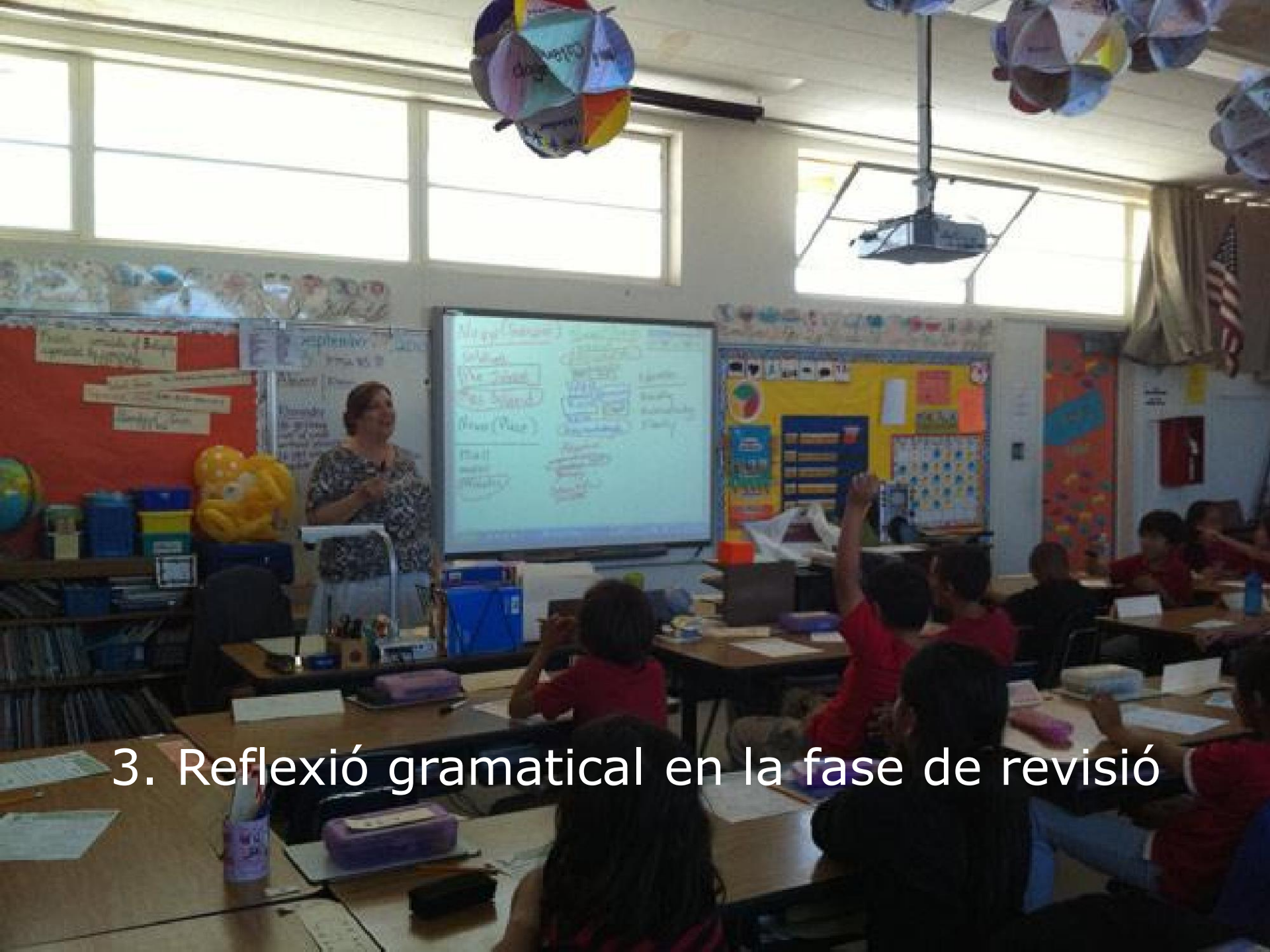
- *A veure repassem els verbs. Abans hem dit: vam anar, mirem si tots els verbs estan en passat.*

Precisió lèxica:

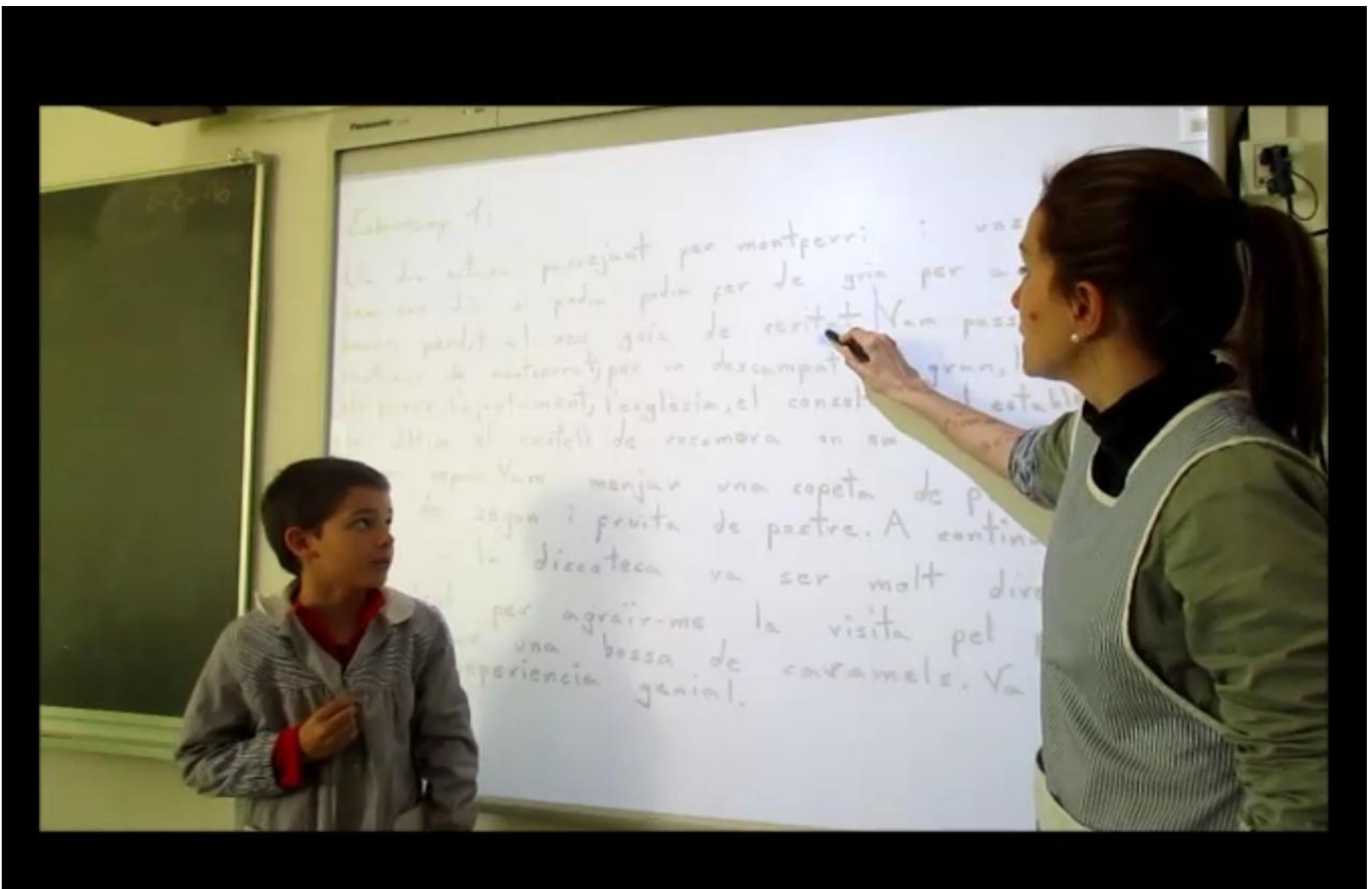
- *Va dir? De veritat que "ho va dir"? Com ho va dir? **Cridant!**
Doncs en lloc de "va dir" què seria millor escriure? **"Va cridar"**.*
- *Ens entendran totes les famílies si diem **AQÜÍFER?***
- *Podem explicar-ho millor? Hauríem de canviar la frase?*

Frases:

- *Podríem dir el mateix però en una frase més curta?*
- *Hi ha "molta serp", no? Què podríem fer?*
- *Podríem dir-ho amb dues frases, cal posar-hi un punt.*

3. Reflexió gramatical en la fase de revisió

Revisió col·lectiva d'un text.
Alumnes de 5è de l'escola Les Comes de Rodonyà

EN PERE I EN LUPI

Hi havia una vegada un nen que es deia Pere i va anar a Mart.
En va trobar a un alienígena i li va dir - com et dius? - i diu
l'alienígena - em dic Lupi. En Pere estava molt espantat però
es van fer amics. En Lupi li va ensenyar la seva família.
Va dir en Pere - he la família d'en Lupi -. La família li va cantar -
he la benvingut a casa -. I va passar tot el dia. Quan va
l'hora de repar la mare d'en Pere el va cridar - Pere
vine a repar!! -. En Pere va tornar de Mart, sense que
s'adonés (conté la mare, baïsa. Sapa i ven va a) conté la mare,
Diu la mare - Pere baïsa ja a repar - i en Pere baïsa.
Sapa i ven va a dormir. L'endemà s'en va a Mart a (jugar)
jugar molt. I ara cada dia a quan està aborçit s'en va a
Mart. I s'ho passa molt bé! F

Què podríem
millorar en
aquest text?

Repeteix molt
el nom del
nen: PERE.

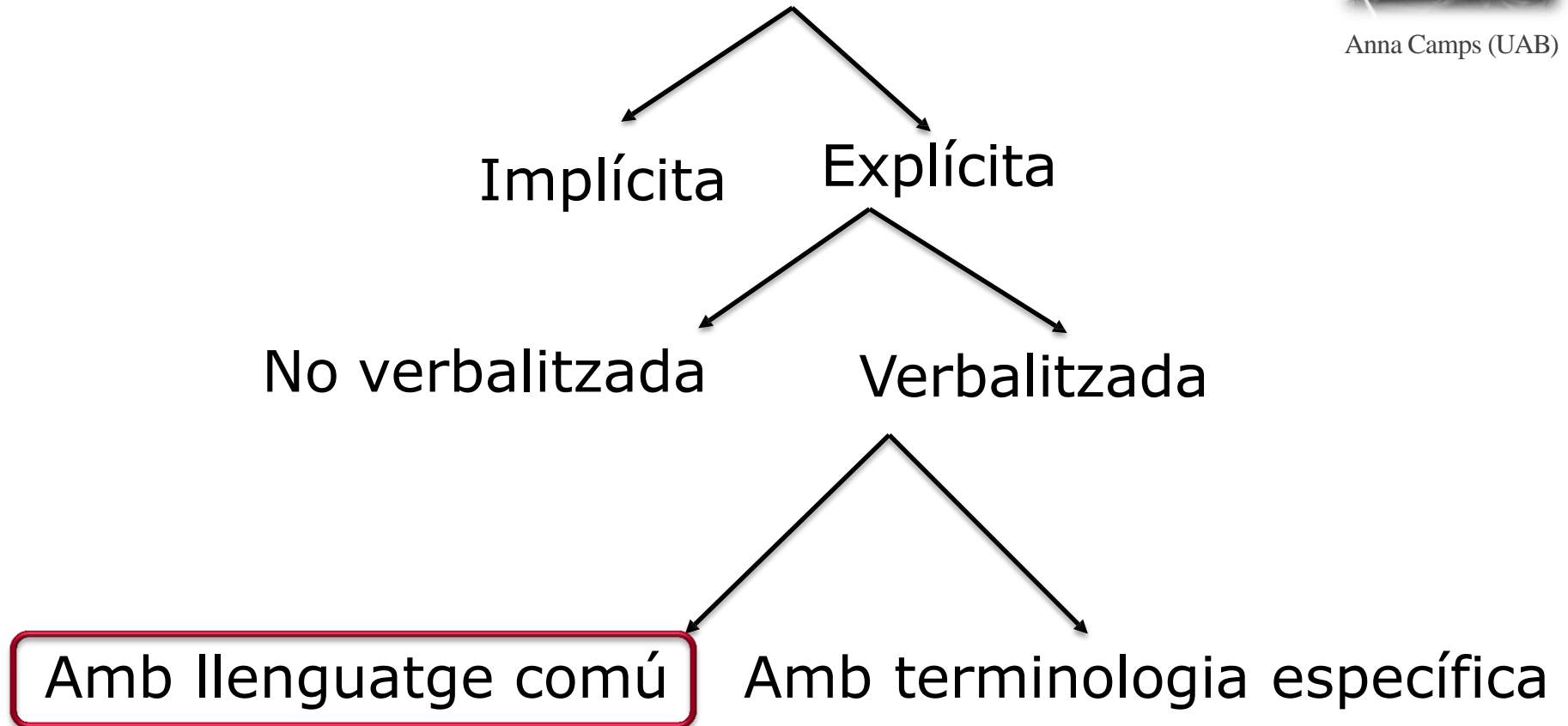
Hi ha trossos
repetits.

Què vols dir
quan dius
trossos?

Anna Camps (UAB)

Activitat metalingüística

EN PERE I EN LUPI

Hi havia una vegada un nen que es deia Pere i va anar a Mart.

En va trobar a un alienígena i li va dir: - com et dius? - i li diu

l'alienígena: - em dic Lupi. En Pere estava molt espantat però

es van fer amics. En Lupi li va ensenyar la seva família.

Va dir en Pere: - hola família d'en Lupi. La família li va contestar: -

hola benvingut a casa. Va passar tot el dia. Quan va

l'hora de sopar la mare d'en Pere el va cridar: - Pere

vine a sopar. En Pere va tornar de Mart, sense que

nadu n'és (conté la mare, baïsa. Sapa i ven va a) cansté la

Dre la mare: - Pere baïsa ja a sopar. En Pere baïsa.

Sapa i ven va a dormir. L'endama s'en va a Mart a jugar

jugar molt. I ara cada dia a quan està aborçit s'en va

Mart. I s'ho passa molt bé! F

També es podria plantejar un treball de sistematització de text conversacional (Gènere: diàleg)

Revisions en parella

Activitat de millora de textos sense planificar

Text original

Text millorat

Canvis que hi he fet:

Ara, aquest text, per què és millor?:

De la revisió dels textos a la sistematització d'aspectes ortogràfics

Un exemple

- Els alumnes marquen en els seus textos les correccions que han estat revisades pel mestre, autònomament o per parelles.
- Horari setmanal fix per reflexionar amb els alumnes sobre les correccions de la setmana.
- Demanar-los que dictin les paraules que hagin escrit a les dues ratlles inferiors del fulls de treball (les faltes i les errades corregides).
- Seleccionar-ne 10 o 12 procurant incloure'n dels tres tipus de restriccions:

Posicionals

Tam**ve**

Gitarra

Tan**p**oc

Morfològiques

Saltab**a**

Petit**as**

D**a**spintar

Particulars i d'ús freqüent

Mars**s**

Estrus**s**

Febr**a**

A continuació...

Es crea un referent d'aula que reculli el que
els alumnes han après

PLAFÓ DE REFLEXIÓ ORTOGRÀFICA

Setmana de l'1 al 7 de desembre

Paraules amb regles:

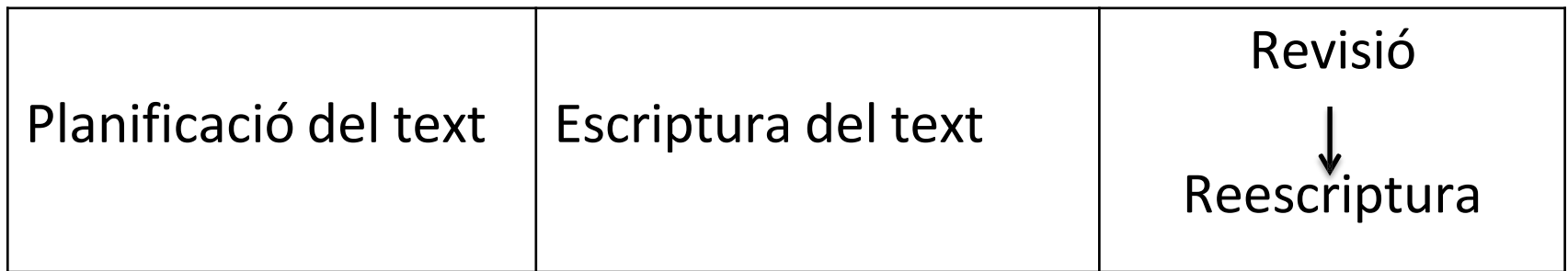
- GUE i GUI han de portar una **U** perquè no sonin com gegant o girafa.
- La terminació dels verbs en passat com: menjava, tallava, etc. s'escriu amb **V**.

Paraules sense regles per recordar:

- El mes de MAR**Ç**
- L'ESTRU**Ç** corre molt
- La Maria té molta
- FEBRE**E** i no vindrà a l'escola

Adaptat de ANA M. KAUFMAN: "Cómo enseñar, corregir y evaluar la ortografía de nuestros alumnos... y no morir en el intento". *Lectura y vida*, any 26, núm. 3, setembre de 2005.

Seqüències

Treball sistemàtic

Treball sistemàtic

Treball sistemàtic

Activitats de gramàtica i ortografia

```
graph TD; A[Activitats de gramàtica i ortografia] --> B[Relacionades amb pràctiques discursives]; A --> C[Sense relació amb pràctiques discursives];
```

Relacionades
amb
pràctiques
discursives

Sense relació
amb
pràctiques
discursives

Enfocament general /Orientacions didàctiques

- L'aprenentatge gramatical s'ha de basar en la reflexió suscitada per la lectura o pels problemes que apareixen a l'expressió oral i escrita dels alumnes; o en propostes del mestre.
- Cal dirigir la reflexió cap als mecanismes lingüístics que els alumnes ja han adquirit i elaborar les nocions gramaticals a partir de la seva observació.
- S'ha d'acostumar els alumnes a emprar els termes gramaticals, no a través definicions, sinó com a denominacions, és a dir, emprar els noms de les categories gramaticals quan se n'observen les funcions en contextos concrets.

Relacionades amb pràctiques discursives

1. En la fase de planificació
2. En la fase de textualització
3. En la fase de revisió

Sense relació amb pràctiques discursives

4. Activitats per treballar la gramàtica
5. Activitats per treballar l'ortografia

Recursos que afavoreixen la reflexió
metalingüística

4. Activitats per treballar la gramàtica

Transformacions

Dictats per modificar

Ampliació d'enunciats

Valors semàntics dels connectors

Petites investigacions

Reescriptures

Activitats de reflexió

Activitats d'aplicació

...

Transformar textos

(3r EP, 1r trimestre)

LA FIRA

SERA EL PRUPE DIVENDRES, DISAPTA I DIUMENGE.

ES FARA ALS CARRES D'ALCOVER.

I AURA UN SOPA.

FARAN UN ESPECTACLE DE VANDOLES, BAIXADA DE "CARRETILLAS", TROBADA DE JAGANS.

I AURA ATRACSIONS I XURRARIAS.

SORTIRAN BRUIXOTS.

Ja s'ha fet?

No, encara no!

Com ho sabeu?

Perquè hi ha aquestes paraules!

Quin tipus de paraules són?

Com es diuen?

Què hauria de canviar perquè digués el mateix però un cop passada la fira?

Fem-ho!

Dictats per modificar

Cada alumne l'escriu modificada
(2 CANVIS)

La nena dorm

Les nenes no dormen.

El nen està despert.

La nena no s'adorm.

Els nens dormen.

Les nenes no dormien.

*Què hi heu
canviat?*

Construir enunciats cada vegada més llargs

La nena dorm.

La nena petita dorm.

La nena petita dorm al seu llit.

La nena petita dorm al seu llit de baranes.

La nena més petita dorm al seu llit de baranes.

La nena més petita, que ja no plora, dorm al seu llit de
baranes.

Construir enunciats més complexos que integrin diverses informacions

De cada grup de frases fer-ne una de sola.

Tenim un núvol molt gran al damunt del poble.

El núvol és vermellós.

- Tenim un núvol molt gran, **que** és vermellós, damunt del poble.

- Tenim un núvol vermellós molt gran damunt del poble.

A partir d'ANNA CAMPS (1986): *La gramàtica a l'escola bàsica entre els 5 i els 10 anys. Algunes reflexions i propostes.* Barcelona. Editorial Barcanova (pàg. 111)

Relacions lògiques

Adversatives i copulatives

Caràcter *restrictiu* del
PERÒ

Triar l'adjectiu que va bé per acabar la frase i **explicar el**

PERQUÈ de la tria

Les meves sabates són velles però...

noves
còmodes

El Miquel és callat, però...

simpàtic
antipàtic

Aquest patinet és divertit, però...

ràpid
perillós

Els viatges amb avió són ràpids i...

lents
còmodes

El pa és tou i...

gustós
sec

Aquest programa de televisió és divertit i...

interessant
pesat

Petites investigacions

“I” amb “hac” o sense?

Mel mató

Després anirem a sopar a ballar.

vam anar en sortir de l'escola.

Voldria coca també xocolata.

És molt seriós no li agrada fer bromes.

Com ho podríem saber?

Com podríem fer un referent per recordar-ho?

Revisió col·lectiva d'un text.
Alumnes de 5è de l'escola Les Comes de Rodonyà

“hem” / em

5. Activitats per treballar l'ortografia

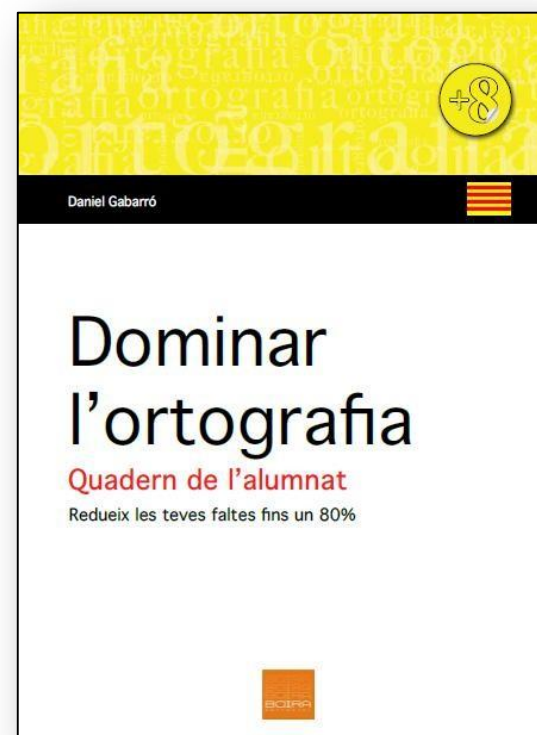
- Activitats per agilitzar la memòria visual ortogràfica
- Activitats de relació oral/escrit
- Activitats per sistematitzar i automatitzar la norma

Activitats per agilitzar la memòria visual ortogràfica

Daniel Gabarró

<http://www.boiraeditorial.com/cat/libros/dominar-lortografia.html>

GABARRÓ, D. (2012). *Nova ortografia sense esforç per a docents: Com es poden reduir les faltes de l'alumnat fins a un 80% gràcies a la PNL*. Lleida: Boira Editorial.

Altres recursos de memòria visual ortogràfica

Referents d'aula

B / V	
B	V
<ul style="list-style-type: none">- Els grups BL, BR moble, braç, arbre- El grup MB amb, ambiciós, embenar- Alternant amb P saber (sap), llobató (llop)	<ul style="list-style-type: none">- El grup NV canvi, convenir,- Les terminacions – AVA cantava, saltava, jugava- Alternant amb U blava (blau), nevar (neu)

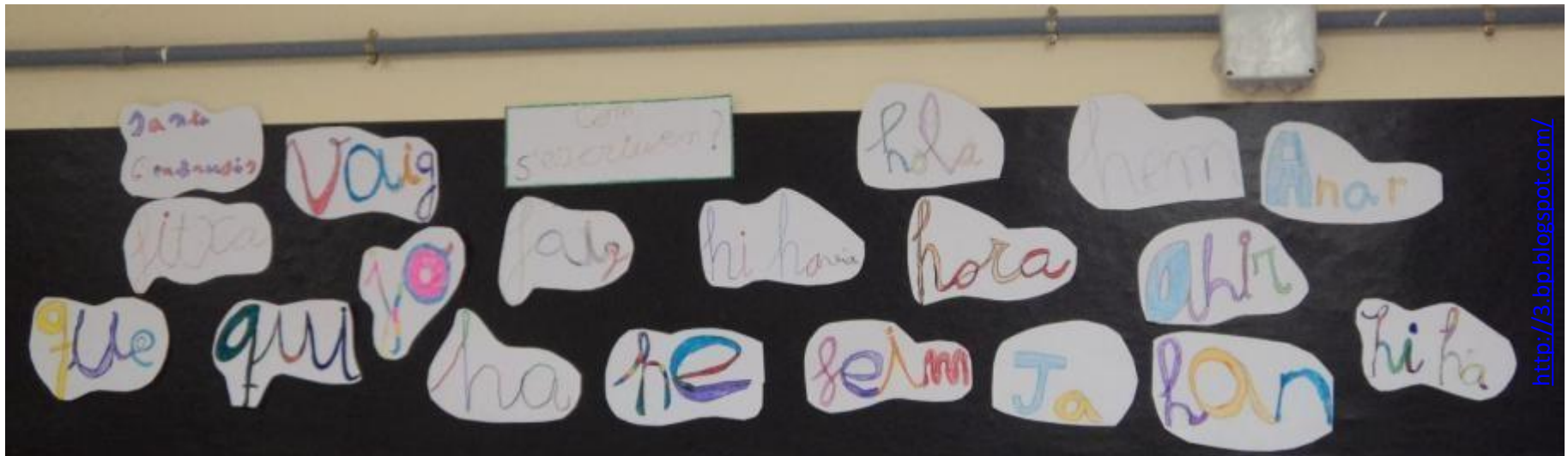
Se'ls han de sentir seus

Han de participar en la seva elaboració

Imprescindibles a partir de la seva elaboració

Clars i senzills!

Les errades de la setmana

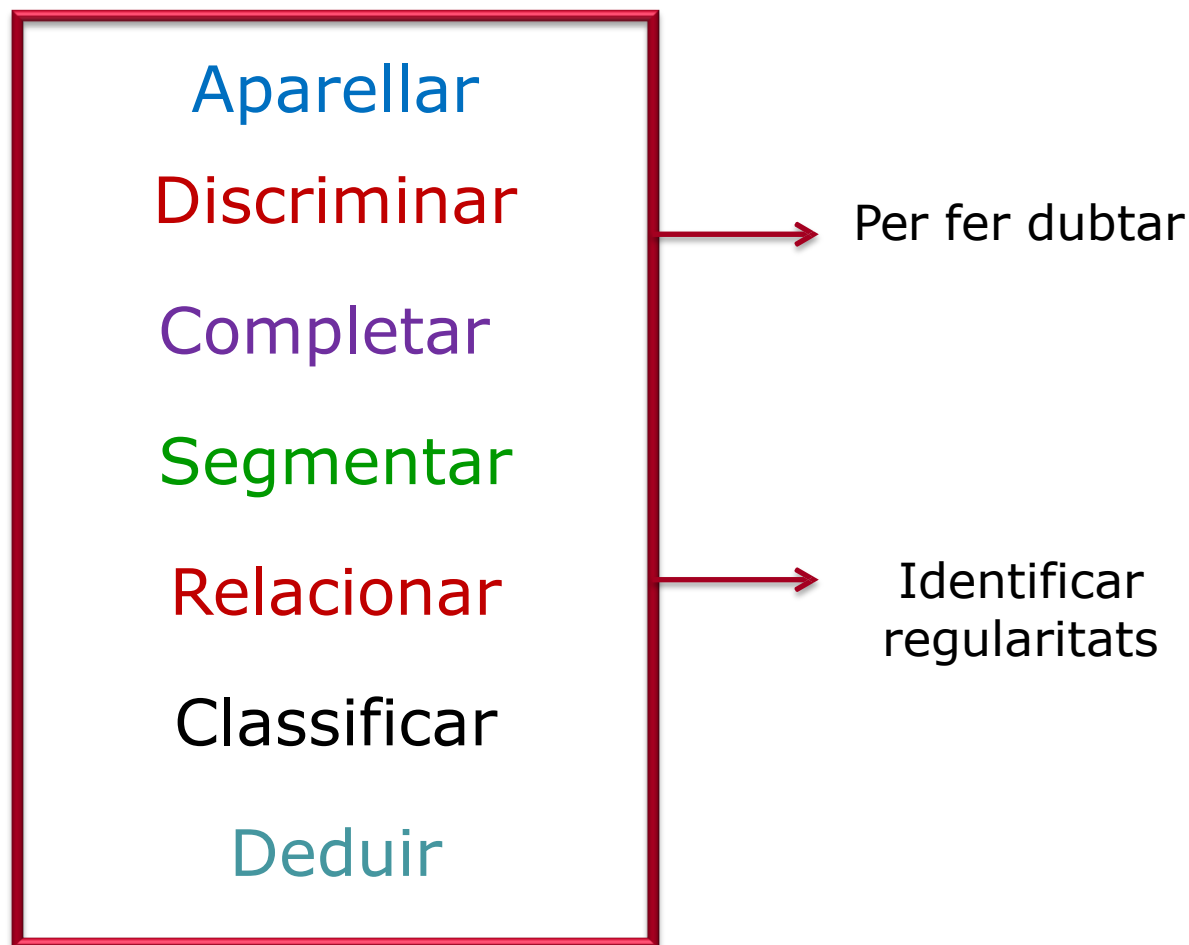
Altres recursos de memòria visual ortogràfica

Libretes ortogràfiques
personals

<http://en.calameo.com/read/0016001717f9270e88906>

Activitats per sistematitzar i automatitzar la norma

Digitals

EDU365.CAT

AVENTURA'T AMB L'ORTOGRAFIA

MIL

FIC

NAT

1. La B i la V
2. Escric majúscules
3. Separem síl·labes
4. Amb apòstrof o sense?
5. El punt i la coma
6. Alerta amb els plurals
7. La R i la RR
8. La C i la J
9. Ajustes nombres...
10. D'aquí i d'allà

1. La B i la V
2. Escric majúscules
3. Síl·labes i accents
4. Apòstrof i contraccions
5. No et deixis ni un punt!
6. Alerta amb els plurals
7. La R
8. La G, la J i la X
9. La C i la Q
10. La S, la SS, la Z, la C i la Ç

1. La B i la V
2. M posem accent?
3. Apòstrof i contraccions
4. D'aquí i d'allà
5. No et deixis ni un punt!
6. La vocal neutra
7. La O i la U
8. La G, la J i la X
9. La C i la Q
10. La S, la SS, la Z, la C i la Ç

Orientacions

Credite
Salvaguarda llegit!

Paper

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

Informació a l'usuari/ària

Informació curricular

mapa

cerca...

Inici > Primària > Llengua catalana > Activitats curriculars

Activitats curriculars

EDU365.CAT

AVENTURAT AMB L'ORTOGRAFIA

QUIN TEMPS FA AVUI?

Encerda les coses que pot fer:

Un ocell ⇨ volar, menjar, cantar, sobreviure

Una neu ⇨ estivar, volar, dormir, jugar

Una mariposa ⇨ viure, picar, volar, ventar, jugar

Un marquèi ⇨ viure, picar, volar, ventar, jugar

Escriu coses o accions que fas a l'estiu:

Relaciona les dues columnes correctament:

El sol	cuir
La mar	vibolles
El gat	escalfa
El conill	mulla
El conill	vella

Escriu :

canell all

Escriu :

banda de

pa lla

pa lla

pa lla

41 quaderns

Orientacions

8. La C i la J

9. Aquests nombres

10. D'aquí d'allà

10. La S, la SS, la Z, la C i la Y

10. La S, la SS, la Z, la C i la Y

Llegir i Escriure, Escollar

sil·labes

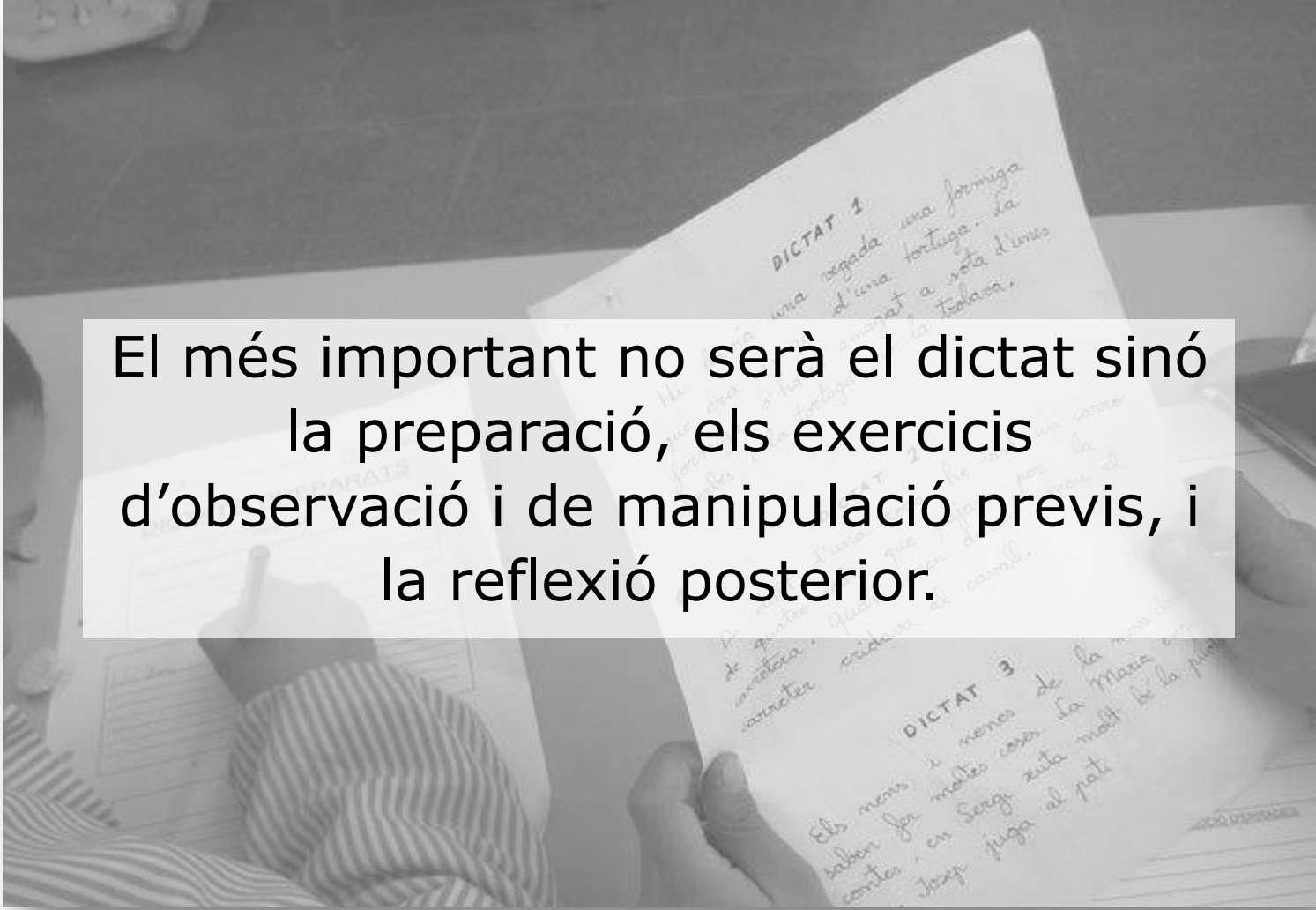
Gràcies
Sempregrats heu!

Miquel Martí i Pol

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

Dictat preparat o preventiu

(Alexandre Galí)

El més important no serà el dictat sinó la preparació, els exercicis d'observació i de manipulació previs, i la reflexió posterior.

Alumnat

Llar d'Infants

Agendes Escolars

Quaderns de Música

Llibreta de dictats

● Primària

● Secundària

Folres de Llibres

Material innovador per aprendre i repassar ortografia amb dictats disponibles a la zona de descàrregues

Primària

Per als alumnes dels Cicles Inicial, Mitjà i Superior d'Educació Primària.
Historial ortogràfic que permet un autocontrol motivador.

imprimir

+ ampliar

+ ampliar

Mida A4

Ref. D101

Coberta: Estucat plastificat

Enquadernació: grapa

80 Pàgines

Models de dictats:

[Educació Primària](#)

Versió en castellà

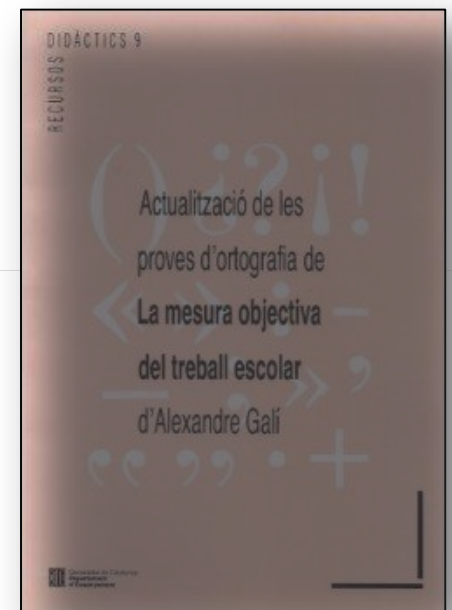
Dictat de control

INICI DE CURS

MEITAT DE CURS

FINAL DE CURS

ESCOLA LES COMES
LA YZOR

Relacionades amb pràctiques discursives

1. En la fase de planificació
2. En la fase de revisió

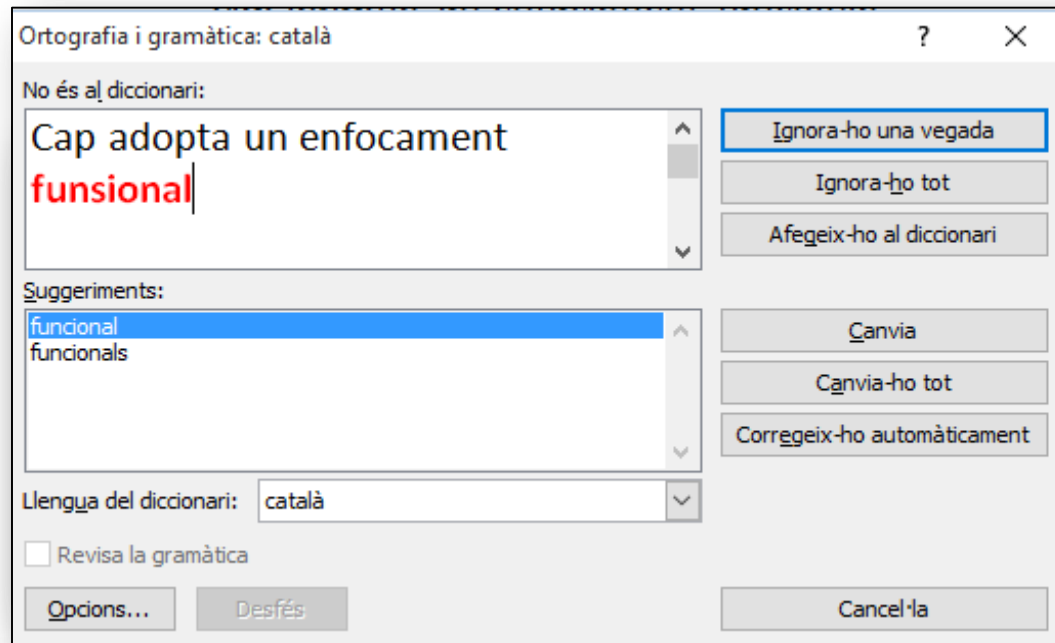
Sense relació amb pràctiques discursives

3. Activitats per treballar la gramàtica
4. Activitats per treballar l'ortografia

**Recursos que afavoreixen la reflexió
metalingüística**

Què corregeix el "corrector"?

AAVV

Qui corregeix el corrector?

Es correctors ortogràfics ofereixen solucions parcials a la revisió ortogràfica i no sempre són les adients per a l'alumnat més jove. A partir d'una petita recerca sobre les característiques de la correcció, presentem algunes conclusions sobre el funcionament de l'eina i aportem algun suggeriment que permeti aprofitar els recursos que els processadors de textos i els correctors i autocorrectors ens ofereixen, sobretot quan les han de fer servir alumnes de primària o de secundària.

Ortografia que la seva etimologia grega voldria dir 'recta, o bella escriptura', avui en dia reduïm el seu significat a la tria encertada dels signes gràfics que componen el codi de la llengua escrita a l'hora de confeccionar les paraules d'un text i tendim a analitzar a part els altres components de l'escriptura; el grafisme, la disposició de l'escrit damunt del paper o l'estructuració formal del mateix text.

Dictat

(Alumnes de sisè)

Text dictat	Quan els alumnes escriuen	Propostes del corrector	Comentari

Recursos que afavoreixen la reflexió metalingüística

Traductors

The image shows the Google Translate web interface. At the top left is the Google logo. Below it, the word "Traductor" is displayed. The interface features two language selection dropdown menus. The first menu on the left is set to "castellà" (Spanish), and the second menu on the right is set to "català" (Catalan). A blue "Tradueix" button is located to the right of the second menu. The input text on the left is "Tiene que cerrar" and "Se tiene que romper", which are highlighted with a red box. The output text on the right is "Ha de tancar" and "S'ha de trencar", highlighted with a green box. At the bottom of the input area, there are icons for voice input, speaker output, and keyboard input. At the bottom of the output area, there are icons for star, copy, speaker output, and share.

Google

Traductor

anglès català castellà Detecta l'idioma

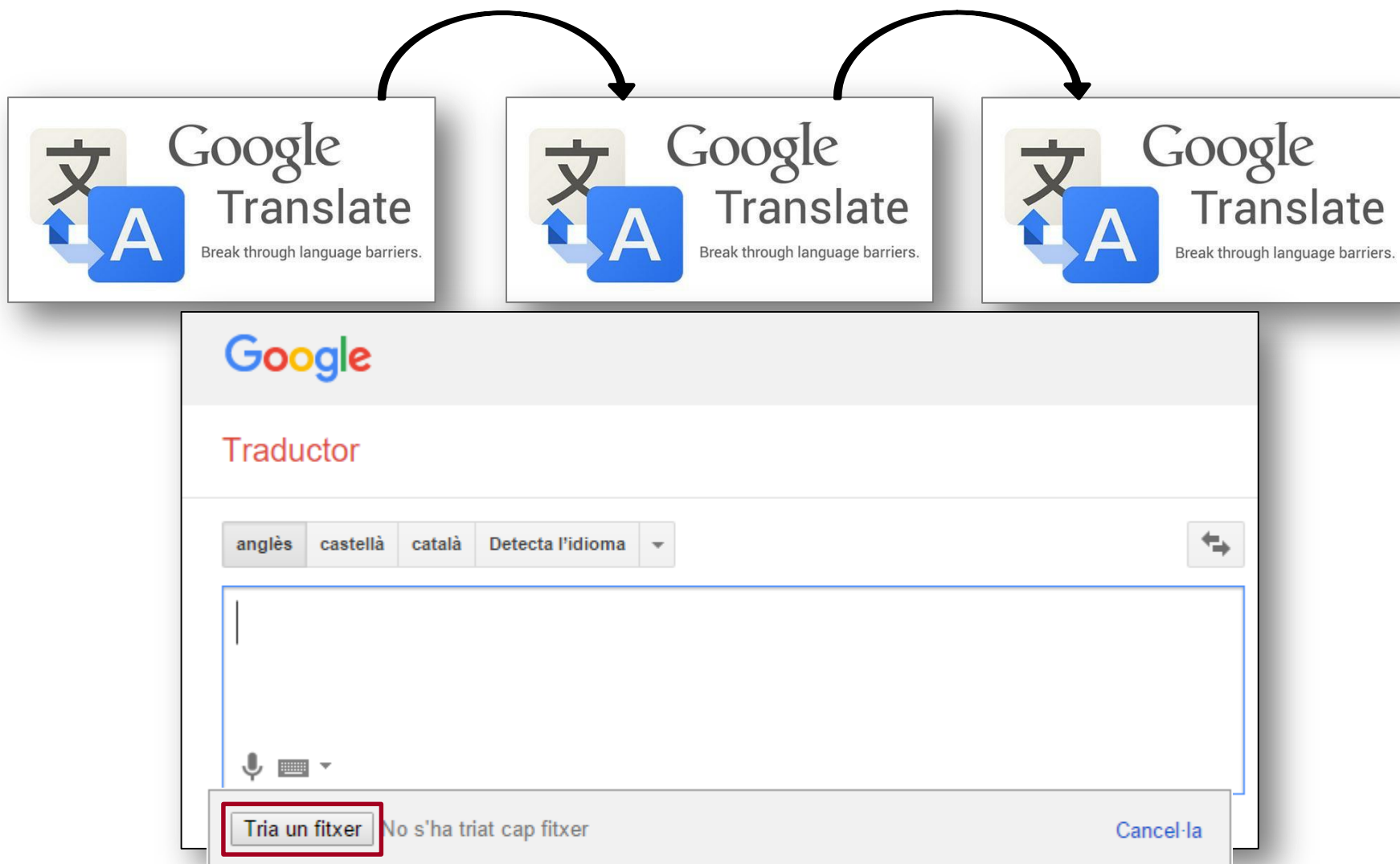
↔ català anglès alemany Tradueix

Tiene que cerrar
Se tiene que romper

Ha de tancar
S'ha de trencar

Recursos que afavoreixen la reflexió metalingüística

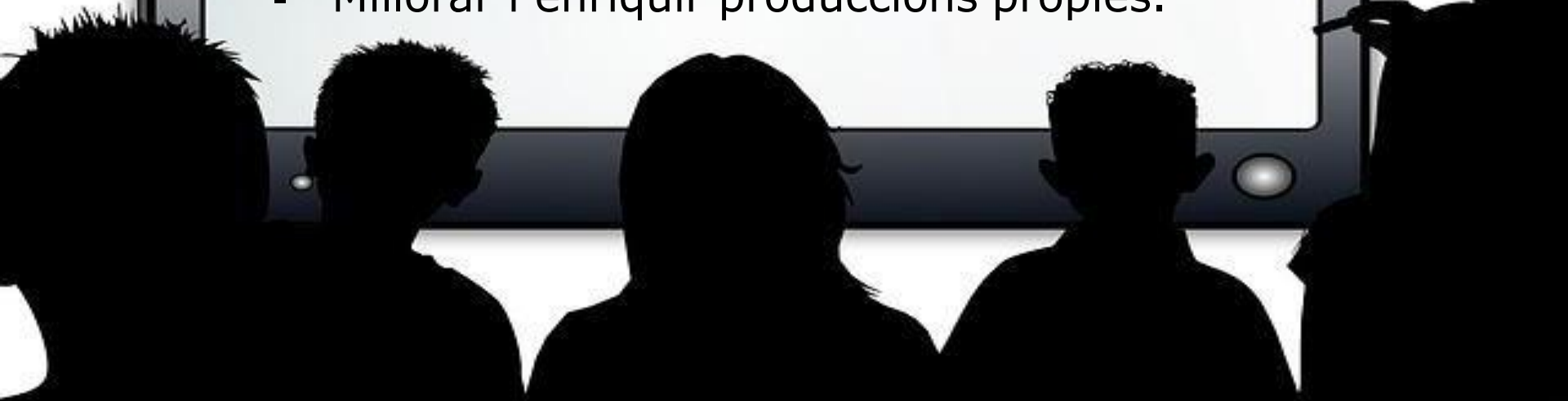
Traducció múltiple

Qui s'ha d'encarregar de la reflexió gramatical?

A les àrees lingüístiques

- Proporcionar la terminologia i els exponents necessaris per a la reflexió metalingüística.
- Fer reflexió metalingüística.
- Conduir petits projectes de recerca gramatical associats a l'ús.
- Millorar i enriquir produccions pròpies.

Qui s'ha d'encarregar de la reflexió gramatical?

A la resta d'àrees

- Aturar-se a reflexionar a partir del dubte i de l'errada.
- Preveure i ensenyar els aspectes gramaticals que seran necessaris per construir un discurs determinat.
- Millorar i enriquir produccions pròpies.

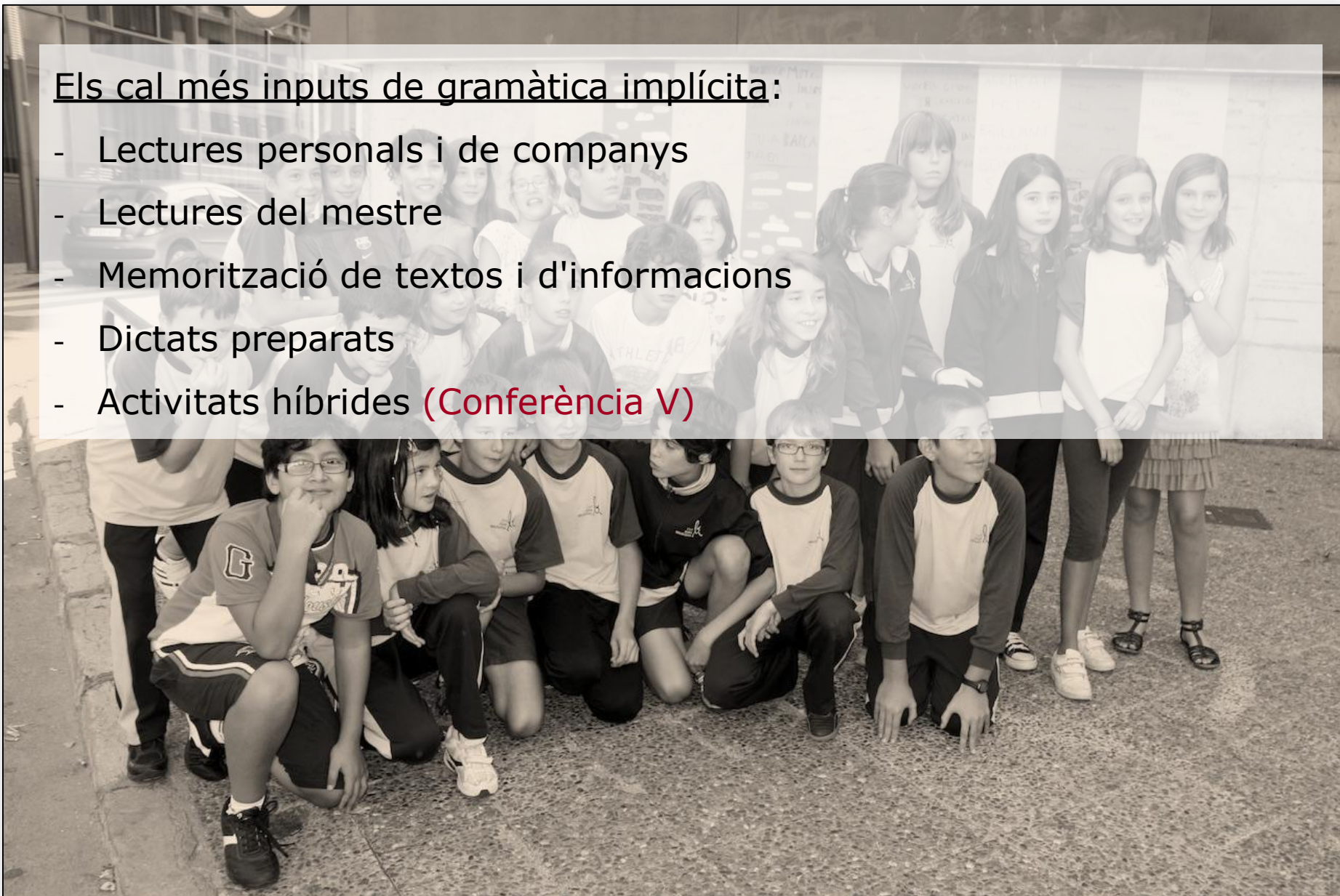

Continguts de la sessió

1. Una paradoxa?
2. Tres nivells de reflexió sobre el funcionament de la llengua
3. Un enigma
4. La feina de l'escola
5. Una activitat bàsica: l'activitat metalingüística
6. Activitats per treballar la gramàtica i l'ortografia
- 7. Activitats per ampliar el repertori lingüístic**
8. Per acabar...

Els cal més inputs de gramàtica implícita:

- Lectures personals i de companys
- Lectures del mestre
- Memorització de textos i d'informacions
- Dictats preparats
- Activitats híbrides (Conferència V)

Oracions de relatiu explicatives

- Representen un procediment habitual per afegir informació.
- Permeten introduir dues idees en una única oració.
- El resultat és un text amb més densitat informativa.

Activitat 1. Completa el text amb la informació sobre els rius Túrria, Xúquer i Segura, tal com s'ha fet amb el riu Millars.

Els rius que naixen fora de les terres valencianes són els més llargs i cabalosos. Els més importants són:

- > El Millars, que naix a la serra de Gúdar, a Terol.
- > El Túrria
- > El Xúquer
- > El Segura

El Túrria naix a Aragó.
El Xúquer naix a la Serrania de Conca.
El Segura naix a la serra de Segura, a Jaén.

Activitat 2. Uneix les oracions per formar definicions, com a l'exemple.

- > La sang és un líquid roig.
- > La sang transporta diverses substàncies per tot el cos.
 - La sang és un líquid roig que transporta diverses substàncies per tot el cos.

- > Les valls són terrenys situats entre muntanyes.
- > Les valls quasi sempre són solcades per un riu.
- > Les muntanyes són grans elevacions de terreny.
- > Les muntanyes poden alinear-se i formar una serra.

Activitat 3. Torna a escriure el text introduint la informació en el lloc adequat. Has d'evitar les repeticions innecessàries, utilitzar el pronom relatiu que i col·locar la informació entre comes.

La sang és un líquid de color roig que transporta diverses substàncies per tot el cos. Té dos components: el plasma, que és la part líquida, i les cèl·lules sanguínies. Les cèl·lules més abundants són els glòbuls rojos. Altres cèl·lules són els glòbuls blancs. (Coneixement del medi. 5. Ed. Voramar-Santillana)

Informació que cal introduir:

- > El plasma és la part líquida.
- > Els glòbuls rojos s'encarreguen de transportar l'oxigen.
- > Els glòbuls blancs ens defensen de moltes malalties.

Activitat 1. Completa el text amb la informació sobre el riu Xúquer, tal com s'ha fet amb el riu Millars.

Els rius que naixen fora de les terres valencianes són els més llargs i cabalosos:
El Millars, **que** naix a la serra de Gúdar, a Terol.
El Túria...
El Túria naix a Aragó

Activitat 2. Uneix les oracions per formar definicions, com a l'exemple.

• La sang és un líquid roig.
• La sang transporta diverses substàncies per tot el cos.
La sang és un líquid roig **que** transporta diverses substàncies per tot el cos.
• Les valls són terrenys situats entre muntanyes.
• Les valls quasi sempre són solcades per un riu.
Les valls...

Activitat 3. Torna a escriure el text introduint la informació en el lloc adequat. Has d'evitar les repeticions innecessàries, utilitzar el pronom relatiu QUE i col·locar la informació entre comes.

La sang és un líquid de color roig que transporta diverses substàncies per tot el cos. Té dos components: el plasma, **que** és la part líquida, i les cèl·lules sanguínies. Les cèl·lules més abundants són els glòbuls rojos. Altres cèl·lules són els glòbuls blancs (Coneixement del medi 5. Ed. Voramar-Santillana)
Informació que cal introduir:

- El plasma és la part líquida.
- Els glòbuls rojos s'encarreguen de transportar l'oxigen.
- Els glòbuls blancs ens defensen de moltes malalties.

Oracions condicionals

3

Primer pis

ABANS DE LLEGIR

- Què en saps dels fantasmes?
- La història que llegiràs, és una història de por?
- És una història real o fantàstica?

Al principi cap membre de la família Girivert no s'havia adonat de res. Ningú no sabia que un fantasma delicat i figaflor s'acabava d'instal·lar al primer pis d'aquella casa normal i corrent d'aquest país corrent i normal.

Com qualsevol fantasma autèntic, el nouvingut es vestia amb un llençol; ara, això sí, en aquest cas amb una particularitat: el llençol era d'una seda molt fina, tan exageradament fina, que cada cop que algú esternudava se li feia un estrip. Naturalment que un fantasma tan finolis i primmirat no acceptaria pas d'anar pel món amb estrips. Ni pel món ni per casa. Només faltaria aquesta!

Així que un estrip al llençol li suposava una gran feinada. Se'l treia curosament, l'estenia bé sobre el respall d'una cadira i posava la directa per anar a buscar la capsa dels fils. Amb les ulleres cavalcant damunt del nas triava els fils més fins, el color

que semblant a la seda i, és clar, també l'agulla, el didal i les tisores adients.

Si l'estrip era gros i l'estona de sargir es feia llarga, no li quedava cap més remei que posar-se el xandall del nen de la casa.

Perquè al primer pis hi vivia un nen, un nen que es deia Alani Girivert.

Al fantasma no li feia ni mica de gràcia això d'haver-se de posar el xandall de l'Alani. Trobava que aquella peça pesava, rascava el seu finíssim clatell i feia una pudor insuportable.

Seleccionar una estructura morfosintàctica

Si l'estrip era gros i l'estona de sargir es feia llarga, no li quedava cap més remei que posar-se el xandall del nen de la casa.

Si... no li quedava cap més remei que...

- Què vol dir sargir? Si no ho pots deduir per la lectura, busca-ho al diccionari.

Sistematització

Si... no li quedava cap més remei que...

- Assegurar-ne la comprensió
- Memoritzar-la
- Utilitzar-la en contextos diferents

Sistematització d'estructures morfosintàctiques

Orientacions

- Definir la que serà objecte de reflexió i sistematització.
- Presentar l'EMS dins d'un context, en una situació comunicativa (conte, cançó, poesia, lectura, conversa ...).
- Identificar-la i aïllar-la en el text.
- Donar-ne models i exemples per observar-ne el funcionament.
- Practicar-la en exercicis concrets (orals o escrits).
- Fixar l'estructura.

Estructures MF: orientacions generals

- Relacionar els aspectes sintàctics i morfològics: les variacions en les estructures de les paraules es donen dins el valor semàntic de la frase.
- Permetre la identificació de les estructures en textos diferents i en situacions comunicatives diverses.
- Potenciar l'ús d'estructures concretes en situacions comunicatives diverses.

Qui s'ha d'encarregar d'ampliar el repertori lingüístic de l'alumnat?

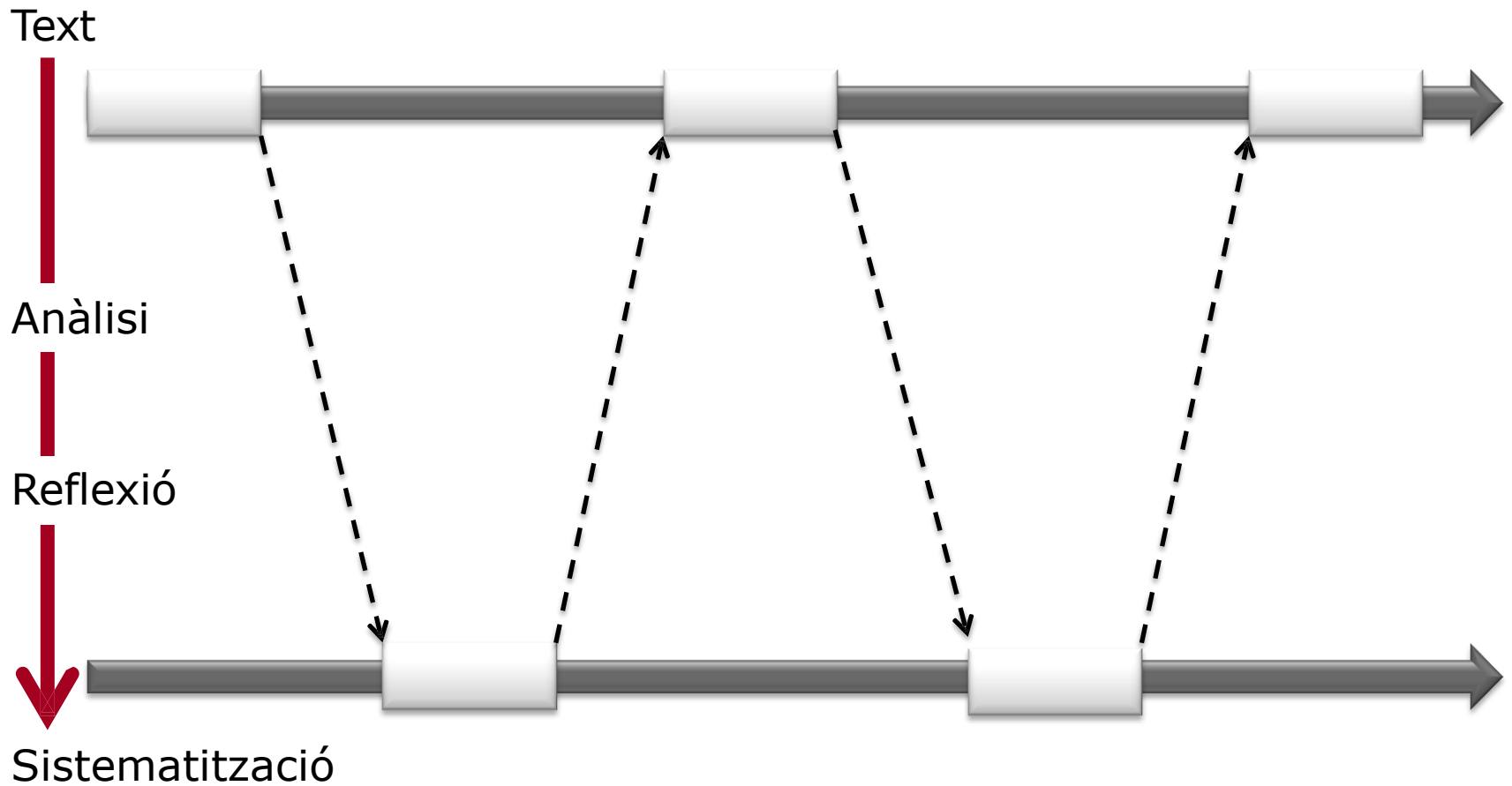
A totes les **àrees** s'han d'introduir i treballar estructures, i expressions que necessita l'àrea (llenguatge acadèmic).

A les **àrees de llengua** s'han d'introduir i treballar estructures i expressions amb activitats de llengua oral, de lectura, des de la literatura...

Per aconseguir ampliar el repertori de lèxic i estructures morfosintàctiques a l'hora d'escriure autònomament...

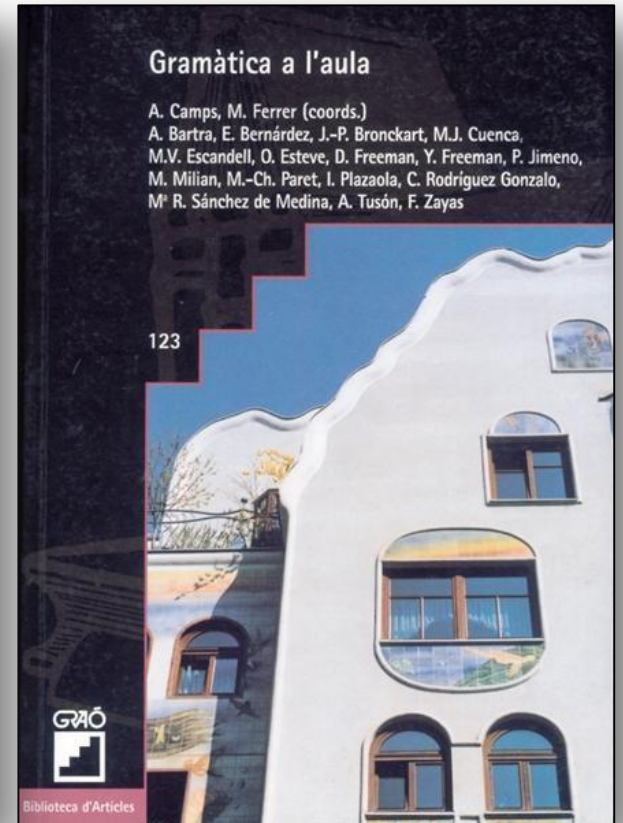
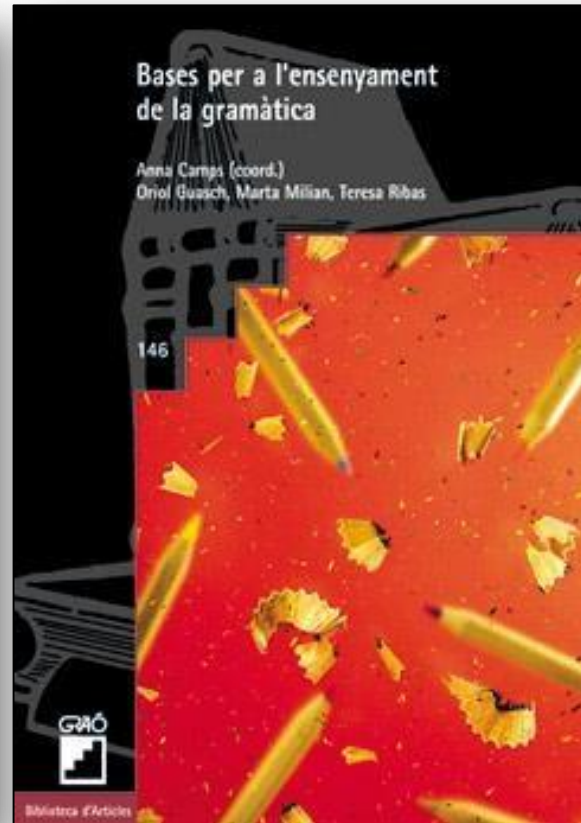
cal anar més enllà de la reflexió

Continguts de la sessió

1. Una paradoxa?
2. Tres nivells de reflexió sobre el funcionament de la llengua
3. Un enigma
4. La feina de l'escola
5. Una activitat bàsica: l'activitat metalingüística
6. Activitats per treballar la gramàtica i l'ortografia
7. Activitats per ampliar el repertori lingüístic
8. Per acabar...

Lectures recomanades

Recapitulació: IDEES FORÇA

La feina de l'escola és ajudar a fer el pas de la gramàtica implícita a l'explícita.

Els continguts del funcionament de la llengua s'han d'ensenyar de manera que els alumnes apliquin habilitats cognitives que impliquin reflexió.

Les àrees han de ser espais per ampliar el repertori lingüístic dels alumnes.

Desenvolupar la competència metalingüística ajuda els alumnes a ser més autònoms en l'aprenentatge.

Perquè la gramàtica ajudi a millorar l'escriptura s'han de plantejar activitats que combinin ús, reflexió i sistematització.

Les activitats col·lectives d'escriptura són idònies perquè l'alumne apliqui i doni compte dels coneixements (declaratius i processuals) que té sobre la llengua.

<http://www.coventrytelegraph.net/>

Conferència 4

ESCRITURA I REFLEXIÓ SOBRE LA LLENGUA.

Un camí de doble sentit

Educació primària: Cicle mitjà i superior

Generalitat de Catalunya
**Departament
d'Ensenyament**